

Anul IV, nr. 5/2006

audit

FINANCIAR

5/2006

Reglementări europene
Directiva Piețelor
pentru Instrumentele
Financiare

Practica auditului
Tranzacțiile
cu părți afiliate
și prețurile de transfer

De la data
aderării,
auditorii
financiar
români
vor fi auditori
europeni!

Conferința Națională
a Camerei Auditorilor Financiar
din România:
„Profesionalism și independență”

Preț: 9,90 lei

64226574000013

Camera Auditorilor Financiari din România a devenit membru activ al Federației Internaționale a Experților Contabili Francofoni

În urma întrunirii Consiliului de Administrație al Federației Internaționale a Experților Contabili Francofoni (FIDEF), din data de 6 mai de la Marrakesh, Maroc, a fost analizată și acceptată cererea Camerei Auditorilor Financiari din România de a deveni membru activ al acestei organizații de prestigiu. În legătură cu acest eveniment, prof.univ.dr. **Ion Mihăilescu**, președintele Camerei Auditorilor Financiari din România, ne-a declarat: „**Pentru Camera Auditorilor Financiari din România aderarea la această importantă organizație internațională reprezintă o recunoaștere a prestigiului, de care se bucură pe plan extern organismul profesional din țara noastră. De bună seamă, CAFR va onora această afiliere, manifestându-se activ pentru îndeplinirea obiectivelor Federației. După cum se cunoaște, CAFR este și membru asociat al Federației Internaționale a Contabililor Autorizați (IFAC) și a de-pus documentația în vederea afilierii la Federația Experților Contabili Europeni (FEE). Eforturile noastre au scopul de a pregăti breasla pentru a îndeplini toate criteriile de calitate, independență și responsabilitate, astfel încât odată cu intrarea României în U.E. auditorii români să acționeze în fapt ca auditori europeni.**“

Ce este Federația Internațională a Experților Contabili Francofoni

În cadrul comunității lingvistice francofone activează de peste 20 de ani, în serviciul expertizei contabile o structură europeană de prestigiu: Federația Internațională a Experților Contabili Francofoni (FIDEF), cu sediul la Paris.

Federația își fundamentează întreaga activitate pe trei obiective majore:

1. Urmărește garantarea recunoașterii și autorității profesiei contabile francofone la nivel național, prin instituționalizarea profesiei, la nivel regional, prin crearea unor structuri profesionale pe lângă organizațiile regionale publice și la nivel internațional, prin aderarea membrilor săi la Federația Internațională a Contabililor (IFAC).
2. Promovează cultura contabilă francofonă ținându-se cont de evoluția internațională.
3. Asigură profesioniștilor un nivel de competență tehnică omogenă, recunoscut pe plan internațional, în conformitate cu nevoile economiilor naționale.

Federația Internațională a Experților Contabili Francofoni (FIDEF) este condusă de un Consiliu de Administrație format din minim 8 membri și maxim 16, aleși pentru 4 ani de către Adunarea Generală dintre reprezentanții desemnați de membrii activi. Consiliul se reînnoiește o dată la doi ani cu jumătate din membri.

Pentru a pune în practică deciziile adoptate, Consiliul de Administrație desemnează din rândurile sale un delegat general, aflat în subordinea directă a președintelui organizației.

Adunarea Generală întocmește rapoartele de gestiune ale Consiliului și ale situațiile financiare ale organizației, stabilește bugetul pentru exercițiul următor, poate propune reînnoirea unor membri ai Consiliului și deliberează asupra chestiunilor aduse pe ordinea de zi de cel puțin o zecime din membrii Federației. FIDEF are în componența sa atât **membri activi**, cât și **membri asociați**. Membrii activi sunt asociațiile, ordinele sau institutele care reprezintă profesia de expert contabil în țara lor, în timp ce membrii asociați sunt organizațiile publice sau private care împărtășesc obiectivele FIDEF.

În prezent, FIDEF numără 27 de membri activi - ce provin din țări din Europa, Africa, Orientul Mijlociu, Asia de Sud-Est și America de Nord - și 9 membri asociați.

Pe scena internațională, FIDEF-ul are o participare activă în cadrul diferitelor structuri: este membru asociat al IFAC, membru observator în cadrul Grupului de lucru interguvernamental al experților pentru Normele internaționale de contabilitate al Națiunilor Unite (ISAR), administrator al Federației Experților Contabili Mediteraneeni (FCM), participă la activitatea Organizației pentru Armonizarea în Africa a Dreptului Afacerilor (OHADA), și este membru al Conferinței Organizațiilor Internaționale Non Guvernamentale acreditate de Organizația Internațională a Francofoniei.

În calitate de membru al FIDEF, Camera Auditorilor Financiari din România va participa cu drept de vot la toate reuniunile Adunării Generale și va putea cere Consiliului de Administrație să ia parte la toate lucrările comitetelor sau la orice altă activitate hotărâtă de acesta. De asemenea, în termeni de responsabilități Camera va trebui să adere la obiectivele FIDEF și să promoveze activ programele, lucrările și luările de poziție ale Federației francofone în România, urmând să se facă periodic dovada eforturilor depuse pentru a realiza această promovare. (Ruxandra Rizeanu)

Sumar

Contents

Sommaire

La Conferința Națională a CAFR s-a discutat concret despre „Profesionalism și independență”3

- *National Conference of the Chamber of Financial Auditors of Romania „Professionalism and independence”*
- *La Conférence Nationale de la Chambre des Auditeurs Financiers de Roumanie "Professionnalisme et indépendence"*

Saluturi adresate de invitații de onoare

Anne MOLINEUX, consilier al Băncii Mondiale
Aplicarea în România a Directivei a 8-a a Uniunii Europene va fi garanția calității profesiei de auditor financiar6

- *Implementation in Romania of the Eighth Directive will offer the guarantee for the quality of the financial audit profession*
- *L'application en Roumanie de la huitième Directive européenne sera la garantie de la qualité de la profession d'auditeur financier*

Kenneth MURRAY, director ICAS
Importante pentru profesie sunt integritatea și responsabilitatea7

- *Important for the profession are the integrity and responsibility*
- *L'intégrité et la responsabilité sont importantes pour la profession*

Emil CULDA
IFRS 1 - adoptarea pentru prima dată a Standardelor Internaționale de Raportare Financiară (III)11

- *IFRS 1 - First time adoption of the International Financial Reporting Standards (III)*
- *IFRS 1 - L'adoption pour la première fois des Standards Internationales de Rapport Financier (III)*

Prof. univ. dr. Horia CRISTEA
Independență și responsabilitate în audit13

- *Independence and Responsibility in Audit*
- *Indépendance et responsabilité dans l'audit*

Prof.univ.dr. Dumitru MATIȘ & drd. Cristina Alexandra PALFI
Repere ale convergenței intereselor (I)
– Audit intern - audit extern - autoritate de supraveghere în activitatea bancară15

- *Internal auditing - External auditing - supervising authority in banking (I)*
- *Audit interne - Audit externe - Autorité de surveillance dans l'activité bancaire (I)*

Studiu KPMG: Azi, despre Directiva Piețelor pentru Instrumentele Financiare - MiFID20

- *Today, about the Market for Financial Instruments Directive -MiFID*
- *Aujourd'hui, sur la Directive concernant les marchés d'instruments financiers - MiFID*

5/2006

Editor:
Camera Auditorilor Financieri din România
Str. Sirenelor, nr.67-69, sector 5,
București

Consiliul științific:
Prof.univ.dr. **Victor MUNTEANU**,
București
Prof.univ.dr. **Horia CRISTEA**,
Timișoara
Prof.univ.dr. **Dumitru MATIȘ**,
Cluj
Prof.univ.dr. **Alexandru ȚUGUI**,
Iași
Prof.univ.dr. **Constantin STAICU**,
Craiova

Carmen MATARAGIU,
Timiș
Ana DINCĂ,
București
Mircea BOZGA,
București
Bogdan ION,
București

Director editorial:
Dr. Corneliu CÂRLAN

Colectiv redacțional:
Anca Iuliana BÎLBÎE,
Daniela BUTNARIUC,
Alina CHISTRUGĂ,
Diana DRAGOMIR,
Ruxandra RIZEANU,
Cornelia STĂNESCU
Angela TUDOR

Secretar de redacție:
Mădălina PETRESCU

Telefon: 410 7443, 781 4929
Fax: 410 0348
e-mail: revista@cafr.ro
http: www.cafr.ro

Marketing - publicitate:
Stancu LICĂ

Prezentare grafică și tehnoredactare
Nicolae LOGIN

Țipar : Universal Color S.A.,
str.Victoriei, bl.A2-A3,
Pitești, tel.: +40 (248) 215788
ISSN 1583 - 5812

Alexandru RUSOVICI & Gheorghe RUSU
ISAs 2005 - standardul pregătirii profesionale
continue24

- ISAs 2005 - the standard for continuous professional education
- ISAs 2005 - le standard de la formation professionnelle continue

Prof.univ.dr. Alexandru ȚUGUI
Contabilul, o „specie” pe cale de dispariție?26

- The accountant - a species in danger to disappear?
- Le comptable, une „espèce” en danger de disparition?

Prof.univ.dr. Gh. POPESCU & dr.Veronica POPESCU
& drd. Cristina-Raluca POPESCU
Profitul, în meandrele reglementărilor30

- The profit in the regulations meanders
- Le profit, dans les méandres de la réglementation

Carmen MATARAGIU & Anca Cristina MATARAGIU
Tranzacțiile cu părți afiliate și prețurile de transfer33

- Related parties transactions and transfer prices
- Les transactions avec les parties affiliés et les prix de transfert

Lucrările Conferinței Naționale a CAFR

Documente și rapoarte36

Dezbateri44

- National Conference of the Chamber of Financial Auditors of Romania
 - Documents and reports
 - Debates
- Les travaux de la Conférence Nationale de la Chambre des Auditeurs Financiers de Roumanie
 - Documents et rapports
 - Débats

Din activitatea CAFR

Auditul financiar în România, pregătit pentru aplicarea legislației europene!48

- Financial audit in Romania, ready to implement the European legislation
- L'audit financier en Roumanie, préparé pour la mise en œuvre de la législation européenne

În CD-ul care însoțește revista, cititorii pot găsi:

- Documente ale Conferinței Naționale a CAFR
- Emil Culda: IFRS 1 - Adoptarea pentru prima dată a Standardelor Internaționale de Raportare Financiară (slide-uri) (III)

Redacția revistei Audit financiar mulțumește pentru interesul manifestat față de această publicație.

Pornind de la dorința de a fi cât mai aproape de problemele reale ale profesiei așteptăm din partea dvs, sugestii, idei de teme, precum și de articole pe care să le inserăm în paginile revistei.

Vă rugăm să transmiteți redacției întrebări legate de exercitarea profesiei - de auditor sau contabil - iar specialiștii CAFR, membrii Consiliului științific al revistei sau alți colaboratori vă vor răspunde prompt fie direct, fie prin intermediul revistei.

ABONAMENTE

audit FINANCIAR

Tarife de abonament:

În România:

- 29 lei pentru trei luni
- 55 lei pentru șase luni
- 100 lei pentru un an

Pentru Europa:

- 20 € pentru trei luni
- 38 € pentru șase luni
- 75 € pentru un an

Tarifele includ TVA și taxele pentru expediere.

Cititorii din România și din străinătate pot face abonamente:

- la sediul Camerei Auditorilor Financieri din România (CAFR), cu sediul în București, str. Sirenelor, nr.67-69, sectorul 5, OP 83, CP 5, în numerar, prin poștă sau virament.

Cont lei: **RO09 RNCB 0069 0076 6442 0001**
 - BCR - Sucursala "Libertății"

Cont valută: **RO09 RNCB 0069 0076 6442 0002** pentru €
RO09 RNCB 0069 0076 6442 0003 pentru \$

După efectuarea plății prin poștă sau bancă, abonatul va expedia, pe adresa sus menționată, copia ordinului de plată, indicând totodată adresa completă la care dorește să primească revista, precum și datele necesare pentru întocmirea facturii fiscale.

Odată cu trimiterea primei reviste din abonament se va expedia și factura fiscală.

Pot fi făcute abonamente și prin următoarele firme de difuzare a presei:

- **RODIPET SA** cu sediul în Piața Presei Libere, nr.1, Corp B, sector 1, București, România, la P.O.Box 33-57, la fax 0040 - (021) 318.70.02 sau e-mail: abonamente@rodipet.ro, subscriptions@rodipet.ro sau on-line la adresa www.rodipet.ro
- **GRIM PRESS:** tel. (021)319 33 03 (int.1124) și 0788 489930
- **INFOEUROTRADING:** tel. (021) 316 30 57; tel/fax.(021)316 30 58
- **INTERPRESS SPORT:** tel/fax.(021)313 85 07, 08, 09
- **ZIRKON MEDIA:** tel.(021)250 52 77; office@zirkonmedia.ro
- **MEDIA PRESS Abonamente:** tel.(021)311 97 84, 85 și 0723 645001

Conferința Națională a Camerei Auditorilor Financiari din România: „Profesionalism și independență“

Profesionalism și independență a fost deviza sub care s-au desfășurat lucrările Conferinței Naționale a Camerei Auditorilor Financiari din România. Aceste caracteristici au fost imprimare încă de la început când, imediat după cuvântul de deschidere al prof.univ.dr. Ion MIHĂILESCU, au rostit alocuțiuni invitații de onoare, Anne MOLINEUX, consilier al Băncii Mondiale, și Kenneth MURRAY, director de relații internaționale la Institutul Contabililor Autorizați din Scoția (ICAS).

Cei doi reputați experți și în același timp buni cunoscători ai profesiei din România au

remarcat progresele evidente ale auditorilor financiari din țara noastră, subliniind rolul activ și angajat al Camerei Auditorilor Financiari în organizarea și afirmarea breslei.

Totodată, distinșii oaspeți și-au exprimat deschis, argumentat, opiniile asupra a ceea ce consideră că este de făcut în continuare atât pe planul reglementării profesiei, cât și pe cel al asigurării calității activității auditorilor financiari, în condițiile garantării independenței și educației superioare, la nivelul cerințelor europene și internaționale.

de 5 ani. Nu mai puțin de 37 de candidaturi au fost depuse și validate anterior, conform reglementărilor Camerei. Dintre aceștia, participanții la Conferință au trebuit să aleagă 15. Pentru facilitarea exprimării opțiunilor, fiecare candidat a avut posibilitatea să se prezinte succint.

A fost aleasă o comisie formată din 5 auditori financiari respectabili: Mihalache CÂRSTEA, Alexandru ȘUTEU, Dumitru LUNGU, Petre IOSIFARU și Viorel CRISTEA, care – după numărarea voturilor exprimate – au declarat valabile 479 de buletine de vot și nule – 22 buletine de vot.

Au fost declarați aleși primii 15, în ordinea voturilor acordate: Maria MANOLESCU, Emil CULDA, Ali EDEN, Ion MIHĂILESCU, Georgeta PETRE, Horia NEAMȚU, Eugen NICOLĂESCU, Dan RUȘANU, Pavel NĂSTASE, Carmen MATARAGIU, Alexandru GROZA, Eugeniu ȚURLEA, Gheorghe SAVU, Ana MORARIU și Marius VORNICEANU.

Suspansul atribuirii funcțiilor în cadrul Consiliului Camerei a mai durat trei zile, până când noul Consiliu a stabilit:

- președinte: prof.univ.dr. Ion MIHĂILESCU
- prim vicepreședinte: Eugen NICOLĂESCU
- vicepreședinți: prof.univ.dr. Maria MANOLESCU, prof.univ.dr. Ali EDEN, Emil CULDA, prof.univ.dr. Horia NEAMȚU, Gheorghe SAVU
- Georgeta PETRE, reprezentant al Consiliului și al Camerei în relațiile cu Ministerul Finanțelor Publice, conform prevederilor OG 75/1999
- Marius VORNICEANU, reprezentant al auditorilor nonactivi.

Odată cu aceasta, noul management al CAFR și-a intrat în atribuții.

Potrivit ordinii de zi stabilite și aprobate de Conferință, prof.univ.dr. Ion MIHĂILESCU, președintele CAFR, a prezentat un cuprinzător Raport asupra activității Camerei în anul care a trecut, iar alți membri ai Consiliului Camerei au susținut celelalte documente supuse atenției Conferinței: Emil CULDA – Situațiile financiare anuale ale Camerei pentru anul 2005, Execuția Bugetului de venituri și cheltuieli pentru exercițiul financiar 2005, precum și Proiectul Bugetului de venituri și cheltuieli pentru anul 2006, și Eugen NICOLĂESCU – Proiectul Programului de activități al Consiliului Camerei pentru anul 2006, împreună cu cel al Obiectivelor strategice ale Camerei

pentru perioada 2006-2010. Raportul Comisiei de auditori statutare asupra gestiunii financiare a Consiliului Camerei pentru anul 2005 a fost prezentat de Mihai Aristotel UNGUREANU.

Au urmat dezbateri interesante, la obiect, din care – așa cum a precizat prof.univ.dr. Ion MIHĂILESCU – au fost reținute o serie de propuneri spre a fi incluse în programele activității viitoare.

Cititorii interesați de detalii le pot afla din textele intervențiilor și din documentele incluse în revistă sau în CD.

După aprobarea documentelor, a urmat momentul de vârf al Conferinței: alegerea membrilor Consiliului Camerei pentru un mandat

Consiliul Camerei Auditorilor Financiari

*Prof. univ. dr. Ion
MIHĂILESCU,
președinte*

*Eugen NICOLĂESCU,
prim-vicepreședinte*

*Maria MANOLESCU,
vicepreședinte*

*Horia NEAMȚU,
vicepreședinte*

*Prof. univ. dr. Ali EDEN,
vicepreședinte*

*Emil CULDA,
vicepreședinte*

*Gheorghe SAVU,
vicepreședinte*

*Marius VORNICEANU,
reprezentant
al auditorilor nonactivi*

*Georgeta PETRE,
reprezentant al Camerei
și Consiliului în relația
Camerei cu Ministerul
Finanțelor Publice*

*Dan Radu RUȘANU,
membru*

*Carmen MATARAGIU,
membru*

*Pavel NĂSTASE,
membru*

*Alexandru GROZA,
membru*

*Ana MORARIU,
membru*

*Prof. univ. dr. Eugeniu
ȚURLEA, membru*

Saluturi adresate de invitații de onoare

*„Înainte de a prezenta
ordinea de zi, dați-mi voie să
anunț cu mare plăcere că la
lucrările conferinței noastre
participă, în calitate de
invitați, doi oameni de
marcă ai profesiei la nivel
european și chiar la nivel
mondial. Așadar, salut
prezența în sală a doamnei
Anne Molineux, reprezen-
tanta Băncii Mondiale în
România, precum și a unui
vechi prieten al profesiei
noastre de auditori, al
Camerii de Audit Financiar,
domnul Kenneth Murray,
director în cadrul
Institutului Scoțian de
Contabilitate, institut care
ne-a acordat asistență
tehnică încă de la înființare,
respectiv din 1999.
De asemenea, institutul,
prin persoana
dumnealui, este angajat ală-
turi de Cameră, în eforturile
pe care aceasta le face pentru
a accede la organismele
regionale și internaționale.”*

**Prof.univ.dr. Ion
MIHĂILESCU**

Anne MOLINEUX,
consilier,
Banca Mondială

Aplicarea în România a Directivei a 8-a a Uniunii Europene va fi garanția calității profesiei de auditor financiar

„Mulțumesc doamnelor și domnilor și mulțumesc domnule președinte pentru că mi-ați dat ocazia să vorbesc în această importantă conferință. Sunt aici în România pentru a ajuta la implementarea planului de acțiune pe țară. Am mers în multe țări pentru a ajuta la îmbunătățirea raportărilor lor financiare. Atunci când facem acest lucru nu ne concentrăm numai asupra standardelor internaționale de raportare financiară, standardele internaționale de contabilitate, standardelor internaționale de audit, ci și asupra relațiilor cu profesiile contabile și de audit.

Am fost foarte norocoasă să mă întâlnesc cu mulți dintre dumneavoastră pe parcursul vizitelor mele, care au început în luna ianuarie, cu intermitențe, dar au fost și câteva persoane cu care am lucrat foarte îndeaproape: doamna

Maria Manolescu, vicepreședintele dumneavoastră, care este și director tehnic al Consiliului Contabilității și Raportărilor Financiare. Am avut un foarte mare noroc de a lucra împreună cu doamna Georgeta Petre, din Ministerul Finanțelor Publice, și, mai recent, cu domnul președinte Ion Mihăilescu și cu domnul Horia Neamțu, deoarece ne concentrăm în special asupra implementării noii Directive a 8-a.

Colegii dv. au fost de foarte mare ajutor în a mă ajuta să înțelegem cum să implementăm această lege, care nu este chiar o lege mică, sunt aproximativ 60 de pagini, o legislație foarte complexă, care se concentrează în totalitate asupra auditorilor statuari.

Având în vedere accederea dumneavoastră la structurile Uniunii Europene, și vă doresc mult noroc în acest demers, conduce la concluzia că această Directivă se va aplica și în România. Este o lege care va asigura o calitate a auditului echivalentă și o echivalență a auditului pe tot teritoriul Uniunii Europene, echivalența aprobării auditorilor, echivalența aplicării standardelor internaționale de audit și echivalența proceselor de investigație, disciplină, monitorizare. Pentru aceasta au fost create la nivelul Uniunii Europene o serie de organisme pentru asigurarea acestei echivalențe, cum ar fi Grupul experți ai organismelor de supraveghere a auditului (EGAOB).

Răspunderea pentru implementarea acestei legi revine Ministerului Finanțelor, dar aceștia au înțeles cât de important este pentru calitatea auditului, pentru dumneavoastră, în general, pentru profesia de audit să colaboreze foarte strâns cu profesia de audit, cu colegii dumneavoastră.

Vă mulțumesc încă o dată că mi-ați dat ocazia de a fi astăzi, aici, cu dumneavoastră, de a rosti aceste cuvinte și de a participa la

această conferință alături de dumneavoastră și urez succes lucrărilor conferinței.

Vă mulțumesc domnule președinte."

Prof.univ.dr. Ion MIHĂILESCU

„Și noi vă mulțumim doamnă Anne Molineux, iar Camera Auditorilor Financieri din România îmi oferă plăcutul prilej ca, folosind această ocazie, să vă înmânez o insignă ce reprezintă logo-ul Camerei noastre și o diplomă de excelență, prin care recunoaștem eforturile pe care le depuneți pentru implementarea Directivei a 8-a în România și nu numai. Vă mulțumesc foarte mult.”

Anne Molineux

„Mulțumesc foarte mult domnule președinte, voi purta acest simbol cu mândrie.”

Kenneth MURRAY,
director ICAS

Importante pentru profesie sunt integritatea și responsabilitatea

„Domnule președinte, stimați delegați, membri ai Consiliului și dragi oaspeți, este un mare privilegiu și îmi face o deosebită plăcere să fiu din nou în București la invitația dumneavoastră și să mă adresez participanților la conferință.

Legăturile dintre institutele noastre, Institutul Contabililor Autorizați din Scoția și profesia con-

tabilă din România, au parcurs de acum un drum lung. Suntem, sper, ca niște prieteni vechi. Contactele noastre și asocierile noastre din trecut, atât cu Camera, cât și cu CECCAR, sunt foarte importante pentru noi. Sperăm că ambele asociații pot să vadă în noi un institut prieten, cu experiență și expertiză, la care pot apela să vină în ajutorul profesii contabile și de audit pentru a face față provocărilor continue ale profesiei, acum când întreaga națiune de aici se pregătește pentru a deveni membru cu drepturi depline al Uniunii Europene.

Faptul că România va deveni în curând membru al Uniunii Europene aduce cu sine promisiunea unor oportunități foarte importante și unele schimbări dinamice: UE în sine va fi, fără îndoială, întărită de primirea României în rândul membrilor săi și nu este nici o îndoială că talentul poporului român îl va ajuta să facă față provocărilor pe care le aduce cu sine această schimbare. Ce este deosebit de important, totuși, este că instituțiile profesionale din România trebuie să fie la înălțimea acestor provocări și să poată dovedi acea capacitate instituțională care reprezintă o caracteristică și o cerință a unei economii moderne în curs de dezvoltare din interiorul pieței libere a Uniunii Europene extinse.

Auzim acum adesea astfel de cuvinte atunci când se discută despre economiile în tranziție. Cred că ceea ce este foarte important pentru toți este ce înseamnă în practică dezvoltarea capacității instituționale. Care sunt caracteristicile unor instituții profesionale puternice? Care sunt principiile de bază? Cum puteți imprima membrilor unor instituții profesionale relativ tinere aceleași principii etice și principii profesionale care au stat la baza unor instituții înființate cu mult timp în urmă, cum sunt instituțiile noastre, care au fost înființate cu generații în urmă.

Cred că expresia cheie care poate fi folosită în acest context este aceea că se deschide o ușă. Cuvântul cheie este „identitate”. O instituție profesională de succes este una care, prin definiție, are o identitate puternică. Din acest motiv, înființarea și păstrarea unei astfel de identități trebuie să stea în centrul strategiei unei instituții profesionale din domeniul contabilității.

Identitatea despre care vorbim aici trebuie să transmită aceleași mesaje foarte importante. Trebuie să transmită că te poți baza pe competența profesională a membrilor acestei Camere, pe faptul că ei își vor desfășura activitatea în interesul publicului și, probabil mai important decât toate acestea, pe faptul că vor acționa în conformitate cu regulile stabilite de conduită etică.

Din acest motiv, Camera și membrii săi trebuie să fie ferm asociați de Guvern, de publicul din România și de toți utilizatorii situațiilor financiare din România ca având reputația de integritate. Aceasta trebuie să fie piatra de temelie a tot ceea ce face Camera. Calitatea de membru al acestei organizații trebuie să ocupe un loc important în viața de zi cu zi a României. Trebuie să fie un lucru cu care să se poată mândri.

Dar acest loc special este însoțit de obligația de responsabilitate, iar această responsabilitate trebuie stabilită foarte clar.

La ICAS, Ghidul nostru de etică profesională este construit în jurul a cinci principii de bază.

Aceste principii sunt foarte asemănătoare cu cele folosite de IFAC în ghidul său și veți vedea că ele sunt, în general, cele pe care le acceptă toate institutele profesionale la nivel internațional ca fiind elementele fundamentale necesare din domeniul eticii.

● **Principiul fundamental 1**

„Trebuie să te porți cu integritate în toate relațiile profesionale și de afaceri. Integritatea implică nu doar onestitate, ci corectitudine și adevăr.

● **Principiul fundamental 2**

„Trebuie să cauți să dovedești obiectivitate în toate raționamentele profesionale și de afaceri. Obiectivitatea este starea de spirit care ia în considerație toate aspectele relevante pentru sarcina respectivă, și nu altele”.

● **Principiul fundamental 3**

„Nu trebuie să accepți sau să efectuezi alte activități pe care nu ești competent să le realizezi, în afară de cazul în care obții consultanță și sprijin care va permite desfășurarea cu competență a activității respective”.

● **Principiul fundamental 4**

„Trebuie să desfășori activitatea profesională cu aptitudini, cu atenția cuvenită, depunând toate eforturile necesare și în timpul cât mai scurt și având în vedere standardele tehnice și profesionale pe care se așteaptă să le respecti în calitate de membru.”

● **Principiul fundamental 5**

„Trebuie să te porți cu curtoazie și cu considerație față de toate părțile cu care vii în contact pe parcursul activității tale”

IFAC menționează un alt principiu fundamental, acela de *confidențialitate*, pe care trebuie să o păstreze toți cei implicați.

Aspectul important care trebuie subliniat este că, dacă România va vrea să culegă toate roadele faptului că devine membru al Uniunii

Europene, ea trebuie să aibă o profesie de audit în care să se poată avea încredere. Absența unui proces de audit în care se poate avea încredere va arunca o umbră asupra întregii activități economice. Dacă investitorii nu pot avea încredere în informațiile financiare care le sunt oferite, se vor întreba de ce ar trebui să investească aici, când pot investi în altă parte unde este un loc mai sigur pentru fondurile respective.

Deci auditorii trebuie să fie **onești**. Ei trebuie să fie și **competenți**. Ne face o deosebită plăcere să notăm că sistemul de revizuire a calității din cadrul Camerei, la constituirea a contribuit ICAS, este acum operațional și se află în centrul activităților Camerei pe baze bine stabilite. Aceasta este o funcție cheie, prin aceea că asigură un punct de referință adecvat, care arată asigurarea și menținerea calității activităților Camerei și stabilește, de asemenea, o linie de comunicare foarte importantă între Camera și membrii săi.

Sănătatea oricărei asociații profesionale depinde într-o măsură foarte mare de **capacitatea sa de a comunica cu membrii săi**, de a asculta ce au ei de spus, de a le mobiliza sprijinul pentru activitățile Camerei. Cred că într-o perioadă relativ scurtă, Camera a înregistrat progrese mari în acest domeniu, în special prin folosirea într-un mod ingenios a internetului, care oferă un forum tehnic. În această privință, merită notat sprijinul acordat de reprezentanții firmelor internaționale de contabilitate „Big Four” și ai altor firme de contabilitate majore din România, „Și merită notat în special eforturile depuse de liderul acestui grup de lucru, domnul David Trow, din cadrul PricewaterhouseCoopers. Acesta este un model pe care noi, în activitatea noastră internațională, l-am dat ca exemplu, chiar recent în Belarus, arătând că poate fi adaptat cu succes și în alte părți. Cred că factorul

principal pentru succesul Camerei este acela că are sprijinul activ și dedicat al celor mai reprezentativi membri ai profesiei contabile și de audit din România. Acesta este un activ major.

Adoptarea Standardelor Internaționale de către profesia de audit din România – nu doar a standardelor tehnice, ci și a modului de lucru, a standardelor de performanță și a profesionalismului, - nu este un lux, ci o cerință. În această privință, eu sprijin decizia Camerei de a păstra controlul asupra accesului și a punctelor de intrare în profesie, asigurându-se astfel că pot să se achite de responsabilitatea de a se asigura că aceia care pătrund în profesie au o calitate adecvată, atât în ceea ce privește aptitudinile, dar și integritatea.

Dar pentru a înregistra progrese în activitățile sale ca asociație la standardele internaționale, Camera are responsabilitatea de a colabora într-un mod constructiv cu CEC-CAR. Cred că punctele tari ale celor două organizații sunt complementare. În multe cazuri, membrii lor sunt aceiași. Nici una din organizații nu are nici un viitor dacă privește cealaltă organizație

ca pe un inamic. În afară de aceasta, cred că este de datoria ambelor asociații să se promoveze una pe cealaltă. Interesul public din România cere ca fiecare să acționeze astfel încât să existe o organizație profesională puternică recunoscută la nivel internațional a auditorilor, dar și o organizație profesională puternică recunoscută la nivel internațional a contabililor din România.

ICAS a avut privilegiul de a colabora atât cu CAFR, cât și cu CEC-CAR. Sperăm că ambele organizații ne consideră prieteni. Sperăm ca ambele organizații să ia de la noi ceea ce consideră necesar pentru a se asigura că tăria celor două institute este susținută și promovată la nivelul comunității internaționale din domeniul contabilității.

Doamnelor și domnilor, dacă considerați că merită să urmați sfatul celui mai vechi organism profesional din domeniul contabilității, acesta ar putea fi acesta: *păstrați insigne mereu strălucitoare!*

Aceasta înseamnă să vă asigurați că activitățile dumneavoastră se concentrează asupra membrilor, promovând mereu un sens al iden-

tității pentru membri. Asigurați-vă că sunteți o sursă de informații și de sfaturi credibilă și utilă – atât pe probleme tehnice, cât și pe probleme de etică; fiți o voce puternică pentru interesele și preocupările membrilor; continuați să fiți un centru de idei, precum și un centru social. Dacă veți avea grijă de membri și aceștia vor avea un sens al identității, atunci organizația va reuși să fie o instituție profesională de clasă internațională. România va putea să arate lumii că poate avea încredere în profesia sa de audit și astfel și în situațiile financiare care sunt întocmite. Guvernul și poporul român pot avea încredere în valoarea și integritatea Camerei căreia i-a încredințat această responsabilitate extrem de importantă.

ICAS este foarte fericit să aibă o relație atât de strânsă și de caldă cu Camera. Suntem foarte mândri de asocierea noastră cu profesiile contabilă și de audit de aici, ca o continuare a eforturilor kolegei noastre care ne lipsește foarte mult, doamna Aileen Beattie. Sunt sigur că ar fi foarte fericită să știe că legăturile dintre noi sunt mai puternice decât oricând și ne exprimăm speranța într-o colaborare și o prietenie viitoare reciproc avantajoasă.”

Prof.univ.dr. Ion MIHĂILESCU

„Dragă Kenneth, și eu am cel puțin două motive să-ți mulțumesc. În primul rând, pentru faptul că ești alături de noi la acest eveniment. Al doilea motiv - pentru că, prin ceea ce ai spus aici, ne-ai sprijinit foarte mult în prezentarea raportului de activitate pe care urmează să-l prezint imediat după aprobarea ordinii de zi. Ne-ai încurajat să purtăm această insignă, simbol al recunoștinței pentru ajutorul dat spre a fi ceea ce suntem azi.

Aș vrea să faci și tu același lucru, să-l porți permanent, pentru că ai devenit prietenul Camerei Auditorilor Financiarilor din România.”

National Conference of the Chamber of Financial Auditors of Romania

„Professionalism and independence" was the logo of the Conference of Chamber of Financial Auditors of Romania. These features has been marked since the beginning of the workings, when immediately after the opening speech delivered by Mr. Ion Mihăilescu, PhD. President, also delivered their speeches the guests of honour in thie event, Mrs. Anne Molyneux, World Bank consultant, and Mr. Kenneth Murray, Head of International Relations CA of the Institute of Chartered Accountants of Scotland (ICAS). The two reputable experts who know very well the profession in Romania remarked the obvious progresses made by the financial auditors in our country, pointing out the active and dedicated role of the Chamber of Financial Auditors of Romania in organizing and promoting this profession. At the same time, the honorable guests expressed their opinion on what they consider to be made in the future, both on regulating the profession but also on ensuring the quality assurance of the activity performed by the financial auditors, with independence and with high skills, in line with the international and European requirements.

After presenting, discussing and approving the materials in the Conference on the past and future activity of the Chamber, the financial auditors elected members of the Council for a new term of five years.

The new Council has the following structure:

- President: Ion MIHĂILESCU, PhD.
- First-vice-president: Eugen NICOLĂESCU
- Vice-presidents: Maria MANOLESCU PhD., Ali EDEN PhD., Emil CULDA, Horia NEAMȚU PhD., Gheorghe SAVU
- Georgeta PETRE, representative of the Chamber Council in relation to the Ministry of Public Finance, according to the provisions of the EGO no. 75/1999
- Marius VORNICEANU, representative of the non-active auditors
- members: Dan RUȘANU, Pavel NĂSTASE, Carmen MATARAGIU, Alexandru GROZA, Eugeniu ȚURLEA PhD. și Ana MORARIU PhD.

The strategic and current objectives of the Chamber during this period are focused on ensuring the necessary conditions for affirming the independence, responsibility and quality of the financial audit in our country, according to the provisions of the Eighth Directive of the European Union and with the international standards on auditing

La Conférence Nationale de la Chambre des Auditeurs de Roumanie

"Professionnalisme et indépendence" était la devise sous laquelle se sont déroulés les travaux de la Conférence Nationale de la Chambre des Auditeurs Financiers de Roumanie. Des traits qu'on faisait marquer dès le début, au moment où l'universitaire, dr. ès sc. éc., Ion Mihăilescu, prononçait l'allocution d'ouverture suivie par celles des invités d'honneur, Anne Molineux, conseiller de la Banque Mondiale et Kenneth Murray, directeur de Relations Internationales à l'Institut des Comptables Autorisés de l'Ecosse (ICAS). Les deux experts réputés, bons connaisseurs de la profession en Roumanie, ont fait remarquer les progrès visibles des auditeurs financiers du pays, tout en soulignant l'efficacité et l'engagement de la Chambre des Auditeurs Financiers face à l'appareil et l'épanouissement du métier. Les invités de marque avaient exprimé notamment leurs opinions sur les actions à entreprendre tant sous l'angle de la réglementation en la matière, que celui de la garantie de la qualité de l'activité des auditeurs financiers, dans les conditions d'une l'indépendence assurée et d'une éducation supérieure, au niveau des exigences européennes et internationales.

Après la présentation, l'approche et l'approbation des documents de la Conférence, concernant l'activité passée et future, on a désigné les membres du Conseil de la Chambre pour un mandat de 5 années.

Le nouveau conseil a la composition ci-après:

- président: univ. dr.ès sc.éc., Ion Mihăilescu
- premier vice-président: Eugen Nicolăescu
- vice-présidents: univ.dr.ès sc.éc., Maria Manolescu, univ.dr.ès sc.éc. Ali Eden, Emil Culda, univ.dr.ès sc.éc., Horia Neamțu, Gheorghe Savu
- Georgeta Petre, représentant du Conseil de la Chambre dans ses relations avec le Ministère des Finances Publiques, conformément aux prévisions de l'Ordonnance gouvernementale no 75/1999
- Marius Vorniceanu, le représentant des auditeurs non actifs
- Membres: Dan Rușanu, Pavel Nastase, Carmen Mataragiu, Alexandru Groza, Eugeniu Țurlea et Ana Morariu.

Les objectifs stratégiques et courants de la Chambre, pour la période à venir, visent la création des conditions qui mènent à mise en place de l'indépendence, la responsabilité et la qualité de l'audit financier au pays, conformément à l'huitième directive de l'Union Européenne, aux normes internationales de la profession d'auditeur financier.

IFRS 1 - adoptarea pentru prima dată a Standardelor Internaționale de Raportare Financiară (II)

Emil CULDA

Problemele pe care le pune IFRS 1 (standardul) profesioniștilor contabili care întocmesc situații financiare IFRS, și nu numai, țin de complexitatea și diversitatea atât a informațiilor financiar-contabile ce urmează a fi „prelucrate” ca atare, cât și a tehnicilor (metodelor) de lucru necesare pentru un asemenea demers.

Vom încerca pe parcursul abordării acestei teme să exprimăm câteva puncte de vedere legate de aplicabilitatea IFRS 1 și de problemele specifice contabilității românești, în acest sens.

Excepțiile opționale (II)

Beneficiile angajaților

Aplicarea retroactivă a abordării tip „coridor”, permisă de IAS 19, ce lasă unele câștiguri/pierderi actuariale nerecunoscute necesită împărțirea acestora pe perioade, de la începutul planului și până la data trecerii la IFRS (recunoscute/nerecunoscute).

Totuși, entitatea care adoptă pentru prima dată IFRS poate opta pentru recunoașterea tuturor câștigurilor/pierderilor actuariale cumulate, cu condiția să aplice această opțiune tuturor planurilor.

Diferențele de conversie cumulate

IAS 21 cere:

- clasificarea unor diferențe de conversie ca o componentă separată a capitalurilor proprii, și
- transformarea unor diferențe de conversie cumulate, la cererea unui operator străin, în contul de profit și pierdere (câștig/pierdere cedare).

O entitate care adoptă pentru prima dată IFRS, poate totuși să nu aplice cerințele IAS 21 susmenționate, ceea ce implică însă următoarele:

- valoarea diferențelor de conversie este presupusă a fi zero, și
- câștigul/pierdere dintr-o cedare ulterioară a unei opera-

țiuni cu străinătatea exclude diferențele de conversie de dinaintea trecerii la IFRS și include pe cele de după trecerea la IFRS

Instrumentele financiare compuse

IAS 32 cere împărțirea unui instrument financiar, la emitere, în componente distincte de datorii și respectiv de capitaluri proprii, iar în cazul aplicării retroactive a acestui Standard, dacă componenta de datorie a devenit neimportantă, cea de capitaluri proprii trebuie separată în două (rezultat raportat/aport original).

Separarea în două componente de capitalurile proprii, potrivit celor de mai sus, nu este obligatorie pentru o entitate ce adoptă pentru prima dată IFRS.

Activele și datoriile filialelor, entităților asociate și asocierilor în participațiune

Evaluarea activelor/datoriilor unei filiale/entități asociate/asocieri în participație ce adoptă pentru prima dată IFRS mai târziu decât societatea mamă sau cea ce deține o influență semnificativă, se face la valorile contabile:

- ce ar fi trebuit cuprinse în situațiile financiare consolidate ale societății mamă (fără ajustări), având în vedere data trecerii la IFRS;
- solicitate de IFRS 1.

Dacă o entitate adoptă mai târziu *IFRS* decât filiala/entitatea asociată/asocierea în participațiune, valorile la care vor fi evaluate activele/datoriile în situațiile financiare consolidate, vor fi cele contabile (ajustate) din situațiile financiare ale acestora.

Desemnarea instrumentelor financiare recunoscute anterior

O entitate la data trecerii la *IFRS* poate să desemneze un instrument financiar (activ/datorie) la valoare justă chiar dacă *IAS 39* permite aceasta la recunoașterea inițială (cont de profit și pierdere/disponibil pentru vânzare).

Tranzacțiile cu plată pe bază de acțiuni

Aplicarea *IFRS 2* este încurajată, dar nu obligatorie pentru entitățile ce adoptă pentru prima dată *IFRS* pentru instrumentele de capitaluri proprii, datoriile rezultate din tranzacțiile pe bază de acțiuni și datoriile decontate la și/sau după datele de referință 07.11.2002/01.01.2005.

O entitate care optează pentru aplicarea *IFRS 2* în sensul celor de mai sus, va fi obligată să prezinte public valoarea justă a acestor instrumente, iar entitățile care nu optează pentru aplicarea *IFRS 2* au totuși obligația de a prezenta toate informațiile ce permit utilizatorilor situațiilor financiare să înțeleagă natura și dimensiunea acordurilor de plată pe bază de acțiuni.

Unei entități care adoptă pentru prima dată *IFRS* nu i se cere să retrăteze informațiile comparative de dinainte de 07.11.2002 chiar dacă aplică *IFRS 2*.

Contractele de asigurări

Restricționarea modificării politicilor contabile pentru contractele de asigurări conform *IFRS 4*, în cazul unei entități care aplică pen-

tru prima dată *IFRS*, este limitată de prevederile tranziționale ale acestui *Standard*.

Modificarea datoriilor rezultate din lichidarea, restaurarea și de natură similară incluse în costul imobilizărilor corporale

Cerințele *IFRIC 1* privind adăugarea/deducerea din costul imobilizărilor corporale a unor datorii rezultate din lichidare/restaurare și alte asemenea, corectându-se în consecință și amortizarea acestor active (valori, durate), nu sunt obligatorii pentru o entitate ce adoptă pentru prima dată *IFRS*, dacă aceste modificări au apărut înainte de data trecerii la *IFRS*.

Entitatea care va uza de opțiunea susmenționată trebuie să:

- măsoare datoria conform *IAS 37* la data trecerii la *IFRS*;
- actualizeze valoarea datoriei estimate la data când aceasta ar fi apărut pentru prima dată;
- calculeze amortizarea cumulată la data trecerii la *IFRS*, având în vedere estimări curente ale duratelor de viață ale activelor.

Evaluarea la valoare justă a activelor și datoriilor financiare

Aplicarea unor cerințe ale *IAS 39* se poate face prospectiv pentru operațiuni încheiate după 25.10.2002 și respectiv 01.01.2004, privind evaluarea instrumentelor financiare tranzacționate în condițiile inexistenței unei piețe active.

Dacă avem în vedere practica și situațiile frecvent întâlnite în activitatea entităților economice din România, privitor la cele 9 excepții prezentate mai sus, profesioniștii contabili (auditorii financiari) implicați în întocmirea și auditarea situațiilor financiare, vor

trebui să țină seama de cel puțin următoarele:

- prevederile legislației muncii și de protecție socială, inclusiv cele ale contractelor (colective, individuale) de muncă;
- utilizarea serviciilor unor experți independenți în calcule actuariale;
- datele și informațiile generate de sistemele informatice privind drepturile salariale și de asistență socială;
- evoluția cursului de schimb a diverselor monede (valute) naționale și a reglementărilor contabile aplicabile în diverse țări în acest sens;
- criteriile de separare și felul obligațiilor/creanțelor de natura instrumentelor financiare, inclusiv documentele de vânzare-cumpărare/cesionare/compensare etc., utilizate de entitățile titulare ale acestora;
- informațiile din contabilitatea entităților afiliate și datele de referință privind trecerea la *IFRS*;
- metodele de evaluare utilizate și conținutul documentelor (acordurilor) de plată pe bază de acțiuni;
- datele și informațiile privind derularea contractelor de asigurări, inclusiv criteriile de clasificare a operațiunilor specifice;
- datele și informațiile actualizate privind starea de funcționare, utilizare (utilitatea), amplasamentul, incidența asupra mediului și alte caracteristici ale imobilizărilor corporale.

Toate cele de mai sus servesc (implicit) și la luarea deciziei privind utilizarea/neutilizarea excepțiilor opționale ca atare.

Aspecte practice în CD-ul anexat revistei

Prof.univ.dr.
Horia CRISTEA

Independență și responsabilitate în audit

*Dintotdeauna lumea vie
a fost o lume a comunicării.*

*Evoluția omenirii s-a bazat
și se va baza pe informații
și decizii.*

*Deciziile sunt un rezultat
al prelucrării, cu ajutorul
modelelor, a informațiilor.*

*În mediul economic
și financiar, deciziile sunt
dintre cele mai importante.
La fel și informațiile ce sunt
supuse prelucrării
de către decidenți.*

*Decidenții au simțit și simt
în continuare nevoia unei
asigurări că informațiile
obținute sunt de calitate
înaltă, au toate atributele
acestei calități și că nu
ascund riscuri capabile să
antreneze efecte nedorite sau
efecte ce puteau fi evitate.*

*Tot mai mulți sunt cei
interesați în mersul unei
entități: de la proprietari,
manageri, salariați,
la comunitatea în care
se află entitatea.*

Mersul financiar, soliditatea sau fragilitatea unei companii pot fi descifrate pe baza informațiilor ce le dezvăluie aceasta.

Raportarea financiară care, include situațiile financiare, furnizează informații diferite, în scopuri diferite:

a) **pentru elaborarea deciziilor în afaceri**

Decidenții sunt atât membrii grupului interior al companiei, cât și membri ai grupului exterior.

b) **pentru evaluarea cash-flow-ului companiei de către investitori și creditori**

Sunt în discuție abilitatea, posibilitatea, capacitatea companiei de a plăti dobânzile și dividendele cu efecte asupra prețului de piață al acțiunilor și obligațiunilor firmei.

c) **pentru descifrarea resurselor economice ale întreprinderii, drepturilor asupra resurselor**

și efectelor tranzacțiilor și circumstanțelor care modifică resursele și dreptul asupra resurselor.

Importanța majoră a informațiilor reclamă o asigurare a nivelului lor calitativ. Aceasta se realizează cu ajutorul auditului.

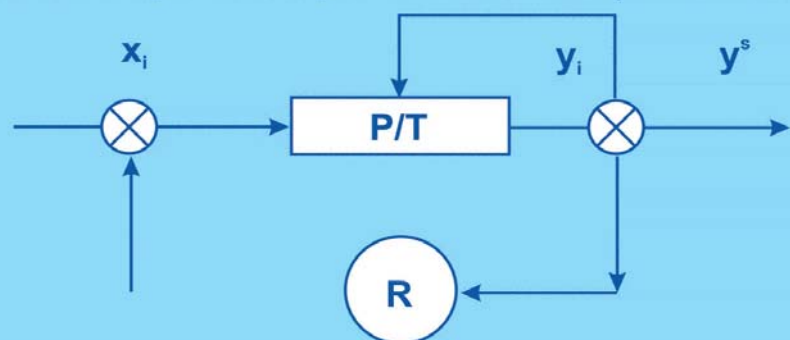
Regula Celor 3 R

Procesul de auditare este un proces complex, complicat. El se desfășoară într-un mediu plin de incertitudini, de riscuri, care atacă echilibrele, generează afecțiuni diferitelor centre decizionale.

Auditul susține echilibrul, conferă siguranță procesului decizional într-o lume tot mai globalizată.

Auditul, ca proces, prelucrează informații financiare obținute în urma prelucrării contabile:

Procesul de prelucrare prin audit a informațiilor contabile

x_i = informații de intrare furnizate de situațiile financiare,

P/T = prelucrare, transformare potrivit modelelor de audit,

y_i = mărimi de ieșire efective,

y^s = mărimi standard, norme,

R = reglajul, în cadrul procesului, asupra mărimilor de intrare.

Conexiunea inversă poate fi și asupra procesului, asupra elementelor acestuia.

Auditorul realizează, în urma procesului, un produs intelectual care conține asigurarea rezonabilă sau nu că situațiile financiare, prin informațiile ce le oferă, sunt fidele, exacte, reale privind poziția financiară, performanța financiară, fluxurile de trezorerie, modificările capitalului propriu.

Formularea opiniei auditorului că atributele de calitate ale informațiilor, dezvăluite prin intermediul situațiilor financiare, sunt cele corecte, reale, relevante, exacte, sunt manifestarea independenței și responsabilității acestuia.

Creșterea transparenței atrage și o creștere a responsabilității.

Organismul reprezentativ al profesiei contabile în Europa - FEE - stimulează auditul de înaltă calitate.

Auditorul este independent în formulările și raționamentele sale, pornind de la faptul că este un protector al tuturor și nu are comportament preferențial.

Manifestarea independentă ține de moralitatea auditorului. Pot exista situații de înaltă competență, de înalt profesionalism, dar de o moralitate îndoielnică, ce afectează independența și imparțialitatea acestuia.

La nivel european există preocupări legate de fortificarea independenței auditorului, cu țintă directă - îmbunătățirea calității.

Independența nu înseamnă abandonarea responsabilității.

Auditorul dă asigurare asupra informațiilor istorice și prospective.

Nu poate fi independent cel ce nu respectă cerințele celor 3 R:

- Respect pentru sine,
- Respect pentru alții,
- Responsabilitatea faptelor proprii.

Independence and Responsibility in Audit

(abstract)

The auditor obtains, as result of the process, an intellectual product that contains a reasonable or not reasonable assurance that the financial statements, through the information offered, are according to reality, exact, real to what concerns the financial state, performance, cash-flows or share capital.

The formulated opinion of the auditor, that the quality attributes of the information obtained through the financial statements are the correct, real, relevant, exact ones is the proof of its independence and responsibility.

The increase of transparency implies an increase in profitability too.

The representative organism of the accounting profession at European level - FEE - stimulates the high quality audit.

The auditor is independent in his judgement and expression starting from the idea that he has to protect everybody without having any kind of preferential behaviour.

The independent behaviour depends on the morality of the auditor. There can be situations where the level of professionalism and competence is very high but the morality is doubtful and affects the independence and impartiality of the auditor.

At European level the independence of the auditor is promoted with direct target - the improvement of quality.

Independence does not mean renouncing at responsibility.

The auditor gives an assurance regarding the historical and prospective information.

Nobody can be independent without respecting the 3 R:

- Respect yourself,
- Respect others,
- Responsibility for your own deeds.

Indépendance et responsabilité dans l'audit

L'auditeur obtient, à la suite du processus, un produit intellectuel qui comprend la garantie raisonnable ou pas, que les documents financiers, par l'information mise à disposition, soient corrects, réels, exactes, en ce qui concerne l'état financier, la performance financière, les flux de trésorerie, les changements en matière de capital propre.

La présentation/rapport sur l'opinion de l'auditeur, qui atteste que les attributs des informations révélées par les documents, sont ceux d'être correctes, réelles, significatives, exactes, signifie l'indépendance et la responsabilité du même.

L'accroissement de la transparence induit aussi un accroissement de la responsabilité.

L'organisme représentatif de la profession comptable en Europe - FEE encourage l'audit de haute qualité.

L'auditeur a de l'indépendance quant à ses présentations/rapports et à ses jugements, partant de l'idée qu'il aura à protéger qui que ce soit, sans avoir un comportement préférentiel.

Agir indépendamment, relève de la moralité de l'auditeur. Il y en a des cas de grande compétence, de haut professionnalisme, pourtant d'une moralité douteuse, influant sur son indépendance et son impartialité.

A l'échelon européen, il existe des préoccupations en ce qui concerne la consolidation de l'indépendance de l'auditeur ayant pour cible directe - l'amélioration de la qualité.

L'indépendance ne signifie guère, renoncer à la responsabilité.

L'auditeur se porte garant pour les informations historiques et de prospective.

Nul ne pourrait être indépendant sans l'observation des 3 R:

- Le respect de soi-même
- Le respect des autres
- La responsabilité de ses propres faits.

Repere ale convergenței intereselor

- Audit intern –
 - Audit extern –
 - Autoritate de supraveghere
în activitatea bancară – (I)
-

Prof.univ.dr.
Dumitru MATIȘ

Drd. **Cristina
Alexandra PALFI**

Relațiile dintre auditul intern, auditul extern și autoritatea de supraveghere bancară sunt prezentate în cele ce urmează într-o ipostază mai puțin obișnuită pentru cultura bancară românească, unde există ideea ori a unui raport de concurență, de forță, ori a unui raport antagonic.

Dacă se analizează obiectivele activității celor trei entități, se poate observa că există o convergență evidentă a intereselor lor, care impune în mod firesc ideea de colaborare.

Și dacă acest lucru devine evident, mai este necesară doar încrederea părților pentru ca relația de colaborare să funcționeze.

Rolul celor trei entități

Pentru a înțelege relațiile dintre cele trei entități trebuie mai întâi definit rolul fiecăreia în cadrul activității bancare.

A. Astfel, *autoritatea de supraveghere* are ca *obiectiv principal* supravegherea prudentială pe linia menținerii stabilității și încrederii în sistemul bancar. În plus, supravegherea este adesea direcționată spre verificarea conformității cu legile și cu reglementările ce guvernează băncile și activitățile acestora.

Supravegherea bancară începe de la procedurile de *autorizare* a unei bănci, impunându-se în acest sens examinarea unor cerințe de natură prudentială. Acestea pot diferi de la o țară la alta: unele pot fi foarte rigurose definite pe bază de reglementări, altele pot fi prezentate doar în linii mari și lăsate la latitudinea autorității de supraveghere.

Printre cerințele de bază pentru obținerea autorizației de funcționare a unei instituții de credit, ce se regăsesc în marea majoritate a sistemelor de supraveghere, se numără cele menite să dea asigurări referitoare la calitatea acționarilor și a membrilor Consiliului de Administrație, la onestitatea și experiența conducerii, la concordanța organizării și controlului intern al băncii cu planul său de afaceri și cu strategiile acesteia, a structurii legale cu cea operațională, la adecvarea capitalului și la lichiditate, la calitatea auditorului financiar.

În unele țări, autoritatea de supraveghere trebuie să autorizeze și transferul unei părți importante din acțiunile băncii sau a unui pachet de control; în România, Banca Națională autorizează tacit pe cei ce devin acționari semnificativi ai unei bănci.

Supravegherea continuă este realizată pe bază de recomandări și îndrumări. Autoritatea de supraveghere este îndreptățită să instituie măsurile de supraveghere specială

sau administrare specială pentru încălcarea legii, precum și în cazul constatării unei situații financiare precare. În situații extreme poate chiar să ridice autorizația de funcționare a unei instituții de credit.

Adecvarea capitalului

Una dintre cerințele necesare supravegherii prudențiale este *adecvarea capitalului*. În majoritatea țărilor este impusă o cerință minimă de capital la înființarea unei noi instituții de credit, iar menținerea adecvării capitalului se află sub o continuă supraveghere.

În pachetul consultativ „Noul Acord de la Basel”, emis în ianuarie 2001, Comitetul de Supraveghere Bancară de la Basel propune un cadru de adecvare a capitalului bazat pe trei piloni complementari:

1. cerințele privind capitalul minim pe cele trei mari categorii de risc: de credit, de piață și operațional;
2. revizuirea procesului de supraveghere a adecvării capitalului, bazat pe următoarele principii:
 - menținerea unei solvabilități adecvate profilului de risc al băncii;
 - evaluarea și urmărirea continuă a menținerii adecvării capitalului, în funcție de riscurile prezente și viitoare;
 - intervenția timpurie a autorităților de supraveghere, luând în considerare natura relativ nelichidă a majorității activelor bancare și limitarea tendințelor băncilor de creștere rapidă a capitalului, pentru a preveni apariția unor situații de neprudențialitate;
3. transparență – publicarea de către bănci a informațiilor calitative și cantitative referitoare la capitalul lor și la profilul de risc, pentru a încuraja băncile să-și mențină un nivel adecvat al capitalului.

Gradul de expunere la riscuri

Băncile sunt subiectul unei mari varietăți de riscuri. Autoritățile de supraveghere monitorizează și pot limita o serie de riscuri bancare, cum ar fi riscul de credit, riscul de piață, riscul de lichiditate, riscul operațional și riscul reputațional. În acest scop, autoritățile pot dezvoltă *sisteme de măsurare* a expunerii la anumite riscuri, pe baza cărora stabilesc *limitele de expunere*. De exemplu, Banca Națională a României a prevăzut, în Legea privind activitatea bancară nr. 58/1998, republicată, cu modificările și completările ulterioare, limite referitoare la expunerea față de un singur debitor, la expunerile mari, la expunerile față de persoanele aflate în relații speciale cu banca, la activele de genul titlurilor participative, la poziția valutară etc.

Cea mai semnificativă dintre expunerile la risc ale unei bănci este expunerea la riscul ca un debitor să nu-și poată rambursa datoria nici la scadență, nici la o dată ulterioară, cunoscută sub denumirea de *risc de credit*. În acest sens, rolul autorității de supraveghere este, pe de o parte, de a se asigura că instituțiile de credit și-au adoptat un sistem adecvat de control al riscului de credit, iar, pe de altă parte, de a aprecia eficiența practicilor și politicilor de evaluare a calității împrumuturilor. Aceasta din urmă este foarte importantă, deoarece o evaluare corectă și prudentă a împrumuturilor asigură o apreciere similară a activelor, ce are o influență directă asupra determinării mărimii capitalului băncii.

Sistemul de control intern...

Un alt aspect care intră în atenția supraveghetorilor este organizarea și funcționarea *sistemului de control intern*, în legătură cu care se apreciază adecvarea la natura, obiectivul

și nivelul activității băncii. Scopul sistemului de control intern este de a ajuta la atingerea obiectivelor manageriale privind asigurarea unei conduceri eficiente a activităților desfășurate, incluzând respectarea politicilor manageriale, protecția activelor, prevenirea și detectarea fraudelor, acuratețea și integritatea înregistrărilor contabile și furnizarea oportună a unor informații financiare demne de încredere. Dezvoltarea unor sisteme din ce în ce mai sofisticate de informații computerizate a îmbunătățit considerabil posibilitățile de control, crescând în același timp și posibilitatea fraudelor și a eșecurilor informaționale.

... și calitatea managementului

Totodată, o mare importanță este acordată de autoritățile de supraveghere *calității conducerii băncii*. Prin inspecții la fața locului, unde dialogurile purtate cu conducerea băncii dau posibilitatea înțelegerii planurilor de afaceri și a strategiilor lor, iar observațiile și contactele cu personalul băncii relevă adecvarea personalului, a resurselor materiale și a echipamentelor băncii, supraveghetorii pot evalua competența conducerii.

Supravegherea eficientă

O supraveghere eficientă se realizează pe baza colectării și analizării informațiilor despre bancă (situații financiare, raportări), care arată încadrarea în anumiți indicatori de prudențialitate și constituie baza discuțiilor cu conducerea băncii. Această supraveghere de tip off-site poate identifica potențiale probleme ce pot apărea efectiv în intervalul de timp dintre supravegherile on-site, prin inspecții la fața locului, permițând astfel detectarea lor timpurie și corectarea înaintea apariției unor probleme mult mai serioase. Pentru validarea acestor

O supraveghere eficientă se realizează pe baza colectării și analizării informațiilor despre bancă (situații financiare, raportări), care arată încadrarea în anumiți indicatori de prudențialitate și constituie baza discuțiilor cu conducerea băncii.

informații, autoritățile de supraveghere pot folosi fie inspecțiile la fața locului, fie auditorii externi ai băncii. Mandatul dat acestora din urmă se poate extinde și asupra verificării adecvării sistemului de control intern al băncii. În unele țări, pentru a-și întregi imaginea despre administrarea băncii și sistemul de operare al acesteia, autoritățile de supraveghere se întâlnesc periodic cu Comitetul de Audit și Consiliul de Administrație, putând astfel să aprecieze eficacitatea activității comitetului sau să sprijine banca în rezolvarea unor probleme.

Obiectivul obținerii unei asigurări rezonabile

B. *Obiectivul* auditării situațiilor financiare ale unei bănci de către un *auditor extern* este acela de a obține o asigurare rezonabilă, care să-i permită unui auditor independent să exprime o opinie asupra realității datelor cuprinse în situațiile financiare, opinie potrivit căreia acestea au fost sau nu întocmite,

sub toate aspectele semnificative, în conformitate cu cadrul general de raportare contabilă. Această opinie întărește credibilitatea situațiilor financiare ale unei bănci, dar nu dă garanții cu privire la viabilitatea viitoare a instituției și nu se referă la eficiența sau eficacitatea cu care conducerea a gestionat activitatea băncii.

Prevederile legale referitoare la realizarea situațiilor financiare diferă de la țară la țară, iar opiniile auditorilor externi sunt formulate pe baza acestora sau, în cazul în care raportarea pe baza standardelor de contabilitate internațională acceptate este permisă în țara respectivă, opinia auditorului se bazează pe Standardele Internaționale de Contabilitate.

Pentru desfășurarea activității sale, auditorul extern trebuie să dispună de proceduri adecvate, astfel încât să reducă riscul de a emite opinii necorespunzătoare în cazul în care situațiile financiare ale unei bănci sunt eronate. Dezvoltarea acestor proceduri presupune identificarea și evaluarea prealabilă a riscurilor

inerente, de eroare, dar și a riscului ca sistemele de contabilitate și de control ale unei bănci să nu aibă posibilități de prevenire sau de detectare și corectare a erorilor (riscul de control). Totodată, auditorul extern trebuie să analizeze dacă necorelările din situațiile financiare sunt rezultatul unei erori sau al unei acțiuni frauduloase (riscul de fraudă).

În aprecierea nivelului de *risc inherent*, auditorii trebuie să țină seama de particularitățile pe care băncile le au față de alte companii: lucrează cu un volum mare de instrumente monetare; au tranzacții internaționale (inițiate într-o jurisdicție, înregistrate în alta și gestionate în cu totul alta); au un raport capital / total active scăzut, ceea ce le mărește vulnerabilitatea la schimbările de mediu economic; au active cu valoare variabilă și greu de determinat; se angajează într-o varietate de tranzacții, cu volum și valori mari; operează printr-o rețea de sucursale și departamente dispersate geografic; tranzacțiile pot fi inițiate direct de către clienți, fără intervenția salariaților băncii; își asumă multe angajamente extrabi-

lanțiere; trebuie să se încadreze în indicatorii de prudențialitate stabiliți de organismele de reglementare; au acces la sisteme de plăți și decontări; pot emite sau tranzacționa instrumente financiare complexe etc.

De ce și când e necesar auditul intern

Toate aceste aspecte indică existența unui înalt nivel potențial de risc al unei bănci, care necesită un audit detaliat al tuturor tranzacțiilor. Însă, extinderea activității auditorului extern până la acest nivel ar fi consumatoare de timp, scumpă și nepractică; de aceea, auditorul extern trebuie să se bazeze în demersul său pe evaluările făcute de auditul intern al băncii în ceea ce privește riscul inerent de eroare materială, riscul de control și testarea procedurilor de control intern destinate să prevină, să detecteze și să corecteze erorile materiale. Astfel, calitatea auditului intern determină natura, perioada și extinderea procedurilor de audit ale auditorilor externi.

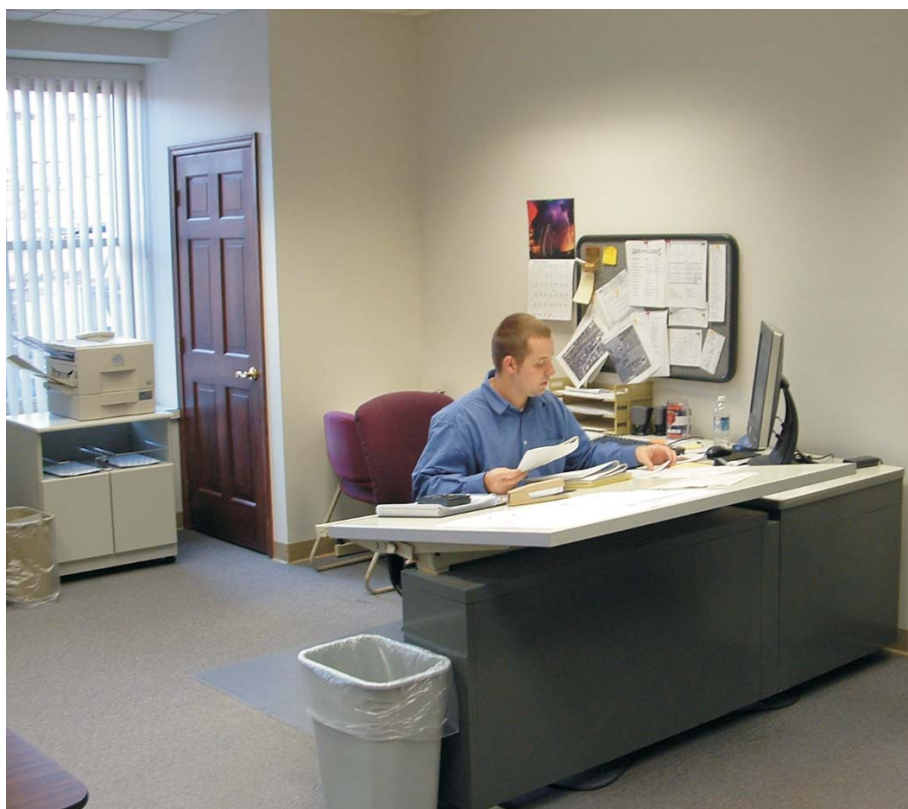
Riscul nedetectării unei neconcordanțe substanțiale determinată de fraudă este mai ridicat decât cel de nedetectare al unei neconcordanțe determinată de eroare, deoarece fraudă poate implica scheme sofisticate și bine organizate (falsificare, neînregistrarea deliberată a unor tranzacții, neprezentarea sau prezentarea într-o anumită manieră a unei tranzacții).

În aprecierea auditului intern, auditorul extern are în vedere statutul auditului intern, obiectivul acestuia, competența profesională a auditorilor interni și grija profesională cu care aceștia își îndeplinesc responsabilitățile (SIA 610, Aprecierea activității auditului intern, *The relationship between banking supervisors and banks external auditors*, Basel Committee on Banking Supervision, Ianuarie, 2002).

În urma angajamentului de audit, realizat pe baza procedurilor stabilite, ținând seama de modul de administrare a riscului inerent și de control, auditorul extern trebuie să detecteze neconcordanțele evidențiate de situațiile financiare ale băncii, la nivel individual sau agregat, care sunt substanțiale în raport cu informația financiară. Substanțialitatea erorilor este legată de influența pe care acestea ar putea s-o aibă asupra deciziilor economice pe care utilizatorii le iau pe baza situațiilor financiare ale băncii.

Auditorul extern nu garantează faptul că toate neconcordanțele substanțiale vor fi detectate, dato-

rită unor factori precum limitele inerente ale controlului intern și caracterul „convingător”, nu concludent al documentației puse la dispoziția auditorului extern. Riscul nedetectării unei neconcordanțe substanțiale determinată de fraudă este mai ridicat decât cel de nedetectare al unei neconcordanțe determinată de eroare, deoarece fraudă poate implica scheme sofisticate și bine organizate (falsificare, neînregistrarea deliberată a unor tranzacții, neprezentarea sau prezentarea într-o anumită manieră a unei tranzacții). Mai mult, riscul nedetectării fraudelor comise la nivelul conducerii băncii este mult mai ridicat decât cel al nedetectării fraudelor la nivelul personalului de execuție, deoarece membrii Consiliului de Administrație și ai conducerii executive se prezumă a fi integri și se află în poziții în care pot eluda procedurile normale de control. Prin urmare, auditorul extern își planifică și desfășoară auditul cu o atitudine de *scepticism profesional*, recunoscând că pot exista cazuri care determină existența unor neconcordanțe substanțiale în situațiile financiare.

În cazul detectării unor erori substanțiale în cadrul situațiilor financiare, cum ar fi o politică necorespunzătoare de conducere a contabilității, evaluarea neadecvată a unor active, nedezvăluirea unor informații, auditorul extern trebuie să ceară conducerii băncilor să ajusteze situațiile și să corecteze erorile.

În cazul în care conducerea băncii refuză să acționeze pentru reglarea neconcordanțelor sau nu oferă toate informațiile și explicațiile necesare, auditorul extern emite o opinie cu rezerve sau poate chiar refuza emiterea unei opinii. Deoarece un astfel de raport sau lipsa acestuia ar avea efecte serioase asupra credibilității, chiar asupra stabilității băncii, conducerea acesteia ia, de obicei, măsurile necesare pentru a evita astfel de situații.

Pe lângă obiectivul principal al activității auditorului extern, acesta poate comunica și alte informații conducerii băncii referitoare la deficiențele constatate în controlul intern, informații eronate etc., dar care nu influențează raportul final al acestuia.

În unele țări, auditorul extern realizează, prin prevederi statutare sau prin convenție, o formă lungă a raportului său, destinat conducerii băncii sau autorității de supraveghere, pe probleme legate de componența soldurilor conturilor, de portofoliul de credite, lichiditate, venituri, indicatori financiari, adecvarea sistemului de control intern, riscurile la care este expusă banca, conformitatea cu reglementări și legi.

Auditorul extern are obligația, în unele țări printre care și România, să raporteze prompt autorității de supraveghere orice fapt care constituie o încălcare a legilor și reglementărilor, care afectează capacitatea băncii de a-și continua activitatea sau care conduce la emiterea unei opinii cu rezerve.

Internal auditing - External auditing - supervising authority in banking

The article tries to clarify the relations between the internal and the external auditing and the supervising authority in banking. The internal auditing aims at obtaining a reasonable insurance that the performed transactions and the adopted decisions are under control and that in this way the unitary objectives are met. The internal auditing is thus helping the manager to achieve his goals by means of a systematic and well organised activity in view of evaluating and improving the efficiency of management and control processes.

The external auditing aims at expressing an opinion on the reality of the data in the financial statement in conformity with the applied accounting reference. The external auditor counts in his approach on the evaluations made by the internal auditor of the bank, regarding the risk of material errors, the risk of control and the testing of the internal control procedures. The authority of supervising aims mainly at prudential supervision in order to maintain the stability and trust in the banking system.

The supervising authority is watching: the adequacy of the capital of crediting institutions, risk exposure, organising and functioning of the internal control system, the quality of the bank management.

Despite the fact that these three activities have different objectives, are performed differently and involve different persons, they have a common goal, namely increasing the performances of crediting institutions and assuring an adequate competition climate.

Audit interne- Audit externe - Autorité de surveillance dans l'ac- tivité bancaire

Il s'agit d'un article qui traite d'éclaircir les rapports entre l'audit interne, l'audit externe et l'autorité de surveillance dans l'activité bancaire. L'audit interne s'attache à l'obtention d'une sécurité raisonnable, de sorte qu'on assure le contrôle pour les transactions à dérouler et les décisions adoptées, de cette manière, la société commerciale pourra atteindre ses objectifs. L'audit interne portera notamment soutien à la direction à l'atteinte de ses objectifs, par le truchement d'une activité méthodique, bien mise au point, en vue de l'évaluation et de l'amélioration de l'efficacité des processus de management et de contrôle.

L'audit externe vise la présentation d'une opinion sur la vraisemblance des données comprises dans les documents financiers conformément au référentiel comptable à appliquer. L'auditeur externe fait fonder sa démarche sur les évaluations issues de l'audit interne de la banque, en ce qui concerne le risque relié aux erreurs matérielles, au contrôle et à l'utilisation des procédures de contrôle interne. La surveillance prudentielle représente le principal objectif de l'autorité de surveillance, dans la voie du maintien de la stabilité et de la confiance dans le système bancaire.

L'autorité de surveillance poursuit: l'ajustement du capital des institutions de crédit, la manière dont on s'expose aux risques, la mise en place et le fonctionnement du système de contrôle à l'interne, la qualité du management de la banque.

Les trois types d'activités, bien que différentes de par leurs objectifs, le mode de réalisation, les personnes y entraînés etc., s'orientent toutes vers l'accroissement des performances des institutions de crédit et vers la garantie d'un climat concurrentiel approprié.

Reglementări europene

Directiva Piețelor pentru Instrumentele Financiare - MiFID

Un cadru pentru protecția inovației și competiției pe piețele de capital

„MiFID este Directiva Piețelor pentru Instrumentele Financiare – sau Directiva 2004/39/EC. Aceasta înlocuiește Directiva Serviciilor de Investiții (ISD) care a fost adoptată în 1993” - ne explică **Tanya Free**, RAS Partner KPMG.

Este un element central al Planului de Acțiune pentru Serviciile Financiare al Comisiei Europene și este un act legislativ cu o rază largă de acțiune. Această directivă stabilește un regim de reglementare comprehensiv, care acoperă serviciile de investiții și piețele financiare din Europa. Ea conține măsuri care vor schimba și îmbunătăți organizarea și funcționarea firmelor

de investiții, a băncilor, brokerilor, caselor de schimb valutar etc., va facilita comerțul transfrontalier și astfel va încuraja integrarea piețelor de capital din UE.

MiFID are ca scop să mărească gradul de armonizare a procesului de reglementare pentru a liberaliza și a proteja inovația și competiția pe piețele de capital europene și să permită firmelor să ofere servicii investiționale transfrontaliere în cadrul UE cu un grad mai ridicat de libertate.

Chiar dacă MiFID nu va deveni direct aplicabilă până în noiembrie 2007, legiuitorii statelor membre trebuie să clarifice regulamentele necesare până la sfârșitul lui ianuarie 2007.

MiFID reprezintă o schimbare substanțială în cerințele reglementate de UE, rezultând schimbări în multe domenii reglementate, incluzând:

- Menținerea unor sisteme și reguli de control adecvate pentru a se asigura conformitatea reglementărilor
- Reguli deontologice armonizate pentru mediul de afaceri în întreaga Europă
- Măsuri pentru asigurarea independenței și eficienței funcției de conformare și a aranjamentelor de conformitate.
- Schimbări ale reglementărilor din statul gazdă/de origine și regulamentele referitoare la pașapoarte.
- Noi activități de reglementare

- Schimbări semnificative în ceea ce privește modul de operare al pieței europene a instrumentelor financiare, ce va afecta toți participanții.

Este probabil ca impactul pentru firmele din Europa să fie substanțial, în special pentru țările care nu au mai operat până acum cu reguli detaliate pentru deontologia în afaceri sau pentru domeniile din afaceri care nu au fost reglementate până acum. Aspectele strategice și operaționale includ schimbări substanțiale ale sistemelor IT și clasificări ale clienților, iar acordurile și înregistrările vor trebui schimbate și emise din nou.“

Concluzia, îngrijorătoare, a unui raport tehnic: Managerii nu sunt conștienți de implicațiile noii Directive

Aproape 50% din membrii consiliilor de administrație și din managerii organizațiilor de servicii financiare nu sunt conștienți de implicațiile Directivei cu privire la Piețe și Instrumente Finan-

ciare (Markets in Financial Instruments – MiFID), se arată într-un raport al KPMG International, scris în cooperare cu *Economist Intelligence Unit*, intitulat *Capturing value from MiFID*.

În ce măsură considerați că MiFID va contribui în privința următoarelor aspecte?

(% din persoanele intervievate)

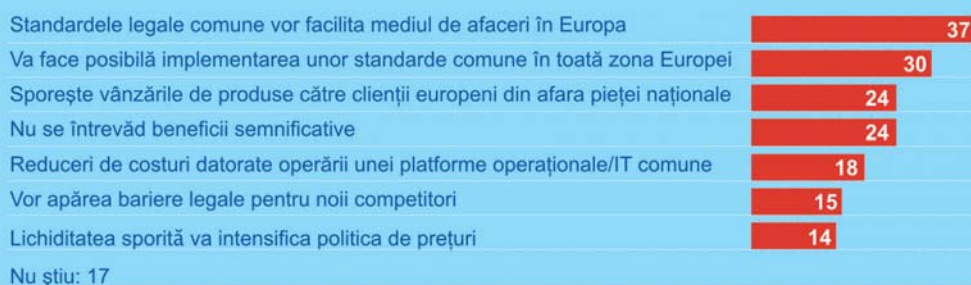

■ Posibil să influențeze/foarte posibil să influențeze
■ Nu va influența/Nu sunt sigur că va influența
■ Puțin posibil să influențeze/Foarte puțin posibil să influențeze

Sursa: Studiu al KPMG International / Economist Intelligence Unit, 2006

Care sunt beneficiile pe care considerați că implementarea MiFID le va aduce afacerii dvs?

(% din respondenți, persoanelor intervievate fiind solicitate să aleagă până la 3 răspunsuri)

Sursa: Studiu al KPMG International / Economist Intelligence Unit, 2006

Se așteaptă ca MiFID să aibă un impact deosebit asupra întregii legislații referitoare la serviciile financiare introdusă în ultimii cinci ani. Cu toate acestea, raportul indică faptul că puține consilii de administrație au apreciat pe deplin impactul pe care această Directivă cu o largă aplicabilitate este probabil să îl aibă asupra afacerilor lor atunci când va fi pe deplin implementată, în noiembrie 2007.

Raportul, bazat pe un studiu asupra unui număr de 199 de companii de servicii financiare din întreaga Europă, a arătat că numai 29% din companii au desemnat un manager de proiect care să supravegheze implementarea MiFID și doar 17% au alocat un buget în scopul pregătirii pentru MiFID. 35 % dintre respondenți au considerat că lipsa de conștientizare de către manageri a implicațiilor cu privire la MiFID ar putea pune serios în pericol pregătirea companiilor pentru MiFID. Într-adevăr, mai puțin de 50% dintre respondenți au spus că organizația lor a revizuit măcar Directiva.

Riscul de a pierde oportunități

Jonathan Jestz, Partner pentru Servicii Financiare, KPMG LLP (UK) comenta:

Pentru ca organizațiile să beneficieze pe deplin de MiFID este imperativ să o trateze ca pe un aspect al afacerii: ea nu se referă doar la aspectele de conformare internă. Spre deosebire de alte reglementări emise până în prezent, este probabil ca această directivă să aibă un impact semnificativ asupra pieței mai largi a serviciilor financiare. Acele companii care continuă să perceapă această Directivă ca fiind strict legată de aspectele de conformare sau ca pe o problemă legată de tehnologia informațiilor riscă să piardă oportunitățile pe care le oferă MiFID. MiFID nu este o altă «problemă

a anului 2000». Aceasta se referă la strategie, competiție și relațiile cu clienții și nu doar la respectarea cerințelor de reglementare.

Studiul a arătat că aproape 60% dintre respondenți sunt optimiști în privința MiFID, considerând că aceasta va aduce o ofertă mai mare de produse pentru investiții, prețuri mai competitive (47%) și consultanță obiectivă mai accesibilă (45%), dacă este implementată eficient.

Numeroși respondenți consideră că standardele comune de reglementare introduse de MiFID ar trebui să faciliteze realizarea afacerilor în Europa (37%), că grupurile internaționale vor beneficia în urma introducerii unor standarde de conformare la nivel european (30%) și se vor înregistra creșteri în vânzarea produselor de investiții către clienții europeni în afara pieței lor interne (24%).

Deși MiFID nu va fi operațională până în noiembrie 2007, legiuitorii și organele de reglementare din statele membre trebuie să aibă deja regulamentele necesare până la sfârșitul lunii ianuarie 2007.

Studiul sugerează că a fost dificil pentru organele de reglementare să comunice eficient cu electoratul lor date fiind durata îndelungată a negocierii politicilor, incertitudinile majore și schimbarea termenelor limită pentru MiFID. Totuși, este vital pentru aceștia să ia inițiativă pentru a se asigura că domeniile reglementate abordează în mod consecvent MiFID și sunt gata la timp.

Vor câștiga cei care vor aborda Directiva ca o problemă de afaceri

Jonathan Jestz continuă:

Se pare că există o adevărată preocupare în domeniu, respectiv că MiFiD nu va avea drept rezultat

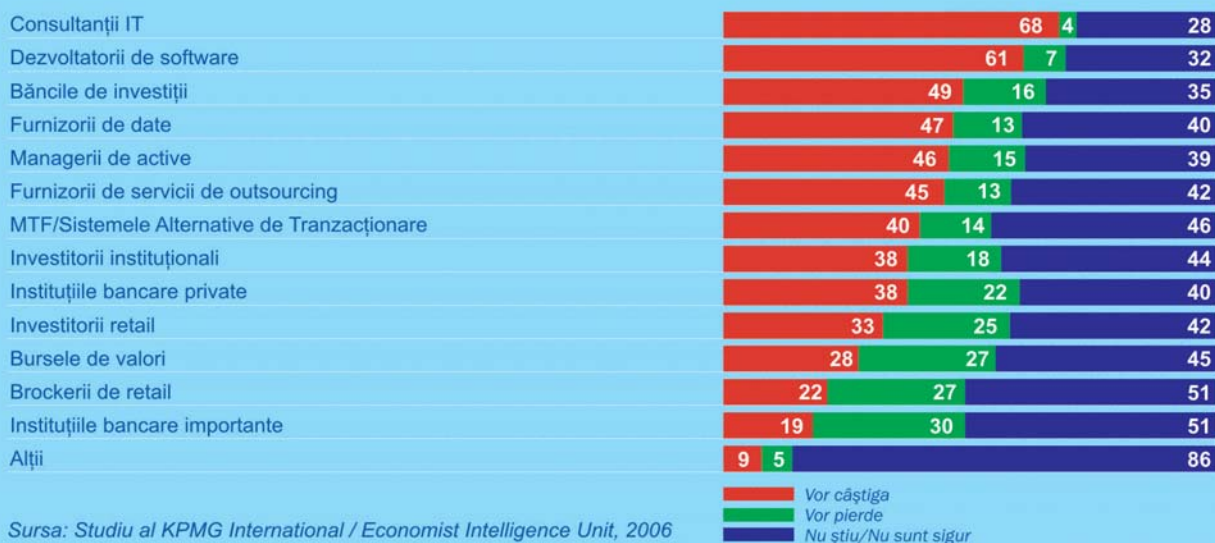
Ce măsuri au fost luate de compania dvs. în vederea adoptării MiFID?

(% din respondenți, persoanelor intervievate fiind solicitate să aleagă toate răspunsurile care corespund)

Sursa: Studiu al KPMG International / Economist Intelligence Unit, 2006

Cine va pierde și cine va câștiga de pe urma implementării MiFID? (% din respondenți)

un set de reguli comune, ce se vor aplica în mod consecvent în Europa. Numai unul din cinci repondenți se așteaptă să existe o asemenea consecvență în aplicare.

În context, Victor Kevehazi, Senior Partner al KPMG România, evidențiază faptul că „Fiind un element cheie al Planului de Acțiune pentru Serviciile Financiare al Uniunii Europene (FSAP), destinat să genereze o piață unică în serviciile financiare, este esențial ca firmele, domeniul de activitate și organele de reglementare să facă eforturi pentru a se asigura că obțin maximum de beneficii din MiFID în ceea ce privește o reglementare europeană mai bună și mai simplă în schimbul investiției semnificative pe care o necesită”.

Today, about the Directive of the Markets for Financial Instruments - MiFID

According to a KPMG International report written in cooperation with the Economist Intelligence Unit, nearly 50 percent of board members and senior managers in financial services organizations lack awareness of the implications of the Markets in Financial Instruments Directive ("MiFID").

Analizând rezultatele studiului, Tanya Free, Partener al Risk Advisory Services din KPMG România, afirmă că „referitor la sectoarele din domeniul serviciilor financiare, percepția din partea repondenților este că băncile de investiții (previzibil) și managerii (mai puțin previzibil) apar ca potențiali câștigători.”

Iar Jonathan Jesty a concluzionat:

Cei ce vor avea probabil de câștigat de pe urma MiFID vor fi cei care reacționează la aceasta ca la o problemă de afaceri, dar într-o manieră profundă și proporționată. Acele companii care încă nu au început procesul implementării MiFID trebuie să acționeze ACUM.

Aujourd'hui, sur la Directive concernant les marchés d'instruments financiers - MiFID

Selon un rapport écrit par KPMG International avec la collaboration de l' "Economist Intelligence Unit", presque 50% des membres des conseils d'administration et des managers des organisations de services financiers ne sont pas conscients des implications de la Directive concernant les marchés d'instruments financiers (Markets in Financial Instruments - "MiFID").

ISAs 2005 – standardul pregătirii profesionale continue

dr. Alexandru RUSOVICI

dr. Gheorghe RUSU

Răsfoind cu câțva timp în urmă cartea cu standardele de audit, atenția ne-a fost reținută din nou, de modificările aduse în numărul de standarde și, mai ales, în conținutul multora dintre ele. Am recapitulat atunci câteva din procesele neîntrerupte ale omogenizării, armonizării și convergenței standardelor contabile internaționale, cerințele – care păreau de netrecut – ale unificării la nivel global a contabilității. Era – remarcăți că am început de-acum să ne exprimăm la trecut – unul din obiectivele esențiale ale globalizării; nu se putea concepe existența și funcționarea eficientă a pieței financiare unificate la nivel global, fără ca actorii principali ai acesteia - investitorii, managerii, instituțiile de credit, fisco, organele de reglementare și supraveghere etc., - să se exprime și să stabilească în același mod evaluarea capitalurilor, evidența veniturilor și a cheltuielilor, a câștigului sau a pierderii, a profitului pe acțiuni. Stabilirea unui limbaj și a unor metodologii comune în contabilitate se situau de-acum ca obiective esențiale ale dezvoltării. Concomitent, erau cerute demersuri asemănătoare în audit, asigurări etc.

La nivel de concept, armonizarea, convergența nu ridicau probleme, lucrurile păreau extrem de simple. Practic însă, deosebirile jurisdicționale, diferențele de cultură și cume, de experiență și educație, inclusiv particularitățile din organizarea și conducerea contabilității cereau eforturi conjugate pentru adoptarea unor standarde de contabilitate unitare la nivel global, însușirea și aplicarea acestora de către toate țările interesate.

Standardele contabile elaborate de *International Accounting Standard Board* (IASB) și însușite de Uniunea Europeană, numite *Standarde Internaționale de Raportare Financiară - IFRS* cu aplicabilitate de la 1 ianuarie 2005 (în România, conf. OMFP nr. 907/2005) prezintă modificări substanțiale de conținut și de prezentare în comparație cu refe-

rențialul contabil anterior. De exemplu, a fost schimbată orientarea standardelor și a contabilității în general, de la management spre investitori și chiar conexiunea contabilității de la mediul juridic și fiscal spre cel economic, de la instrument de evaluare și stabilire a obligațiilor fiscale, la cel pe care l-a avut înainte de anul 1948 - funestul an al naționalizării - de auxiliar al economiei întreprinderii, al avuției naționale.

De asemenea, protecția investitorilor și securitatea financiară în general au impus adoptarea unor noi norme legale și reglementări mai bogate, mai precise cu caracter preventiv și punitive, de la nivelul entităților economice, la cel general.

Chiar și numai aceste schimbări, alese dintr-un cadru mai larg nu puteau să nu solicite modificări de volum, de structură, de conținut și prezentare și în standardele internaționale de audit, de asigurări, de etică și alte servicii financiare. De altfel, Graham Ward, președintele Consiliului IFAC, declara:

IFAC dorește să acționeze împreună cu asociațiile membre și instituțiile internaționale de reglementare cu scopul satisfacerii interesului public și valorificării setului de standarde de înaltă calitate pe care le-a implementat, pentru a asigura pe mai departe respectul față de transparența, consolidarea structurilor financiare și promovarea cu fermitate a convergenței standardelor internaționale.

O abordare incitantă

Dintre numeroasele opinii pe care le-am reținut m-am oprit la una extrem de incitantă, și anume **ășezarea formării profesionale continue într-un concept unitar, de dezvoltare neîntreruptă a calităților și cunoștințelor profesionale, hotărâtoare în exercitarea profesiei în concordanță cu exigențele interesului public.** Valoarea de-

ținătorilor de calificări atestate se bazează pe lărgirea permanentă a orizontului de cunoștințe individuale, a pregătirii personale și performanței fiecăruia, iar, pe ansamblul profesiei, a tuturor auditorilor.

Abordarea actuală a **Dezvoltării profesionale continue** oferă fiecăruia oportunitatea de a-și construi o experiență multilaterală, de a-și îmbunătăți calitatea și volumul de informații, de cunoștințe proprii, care, privite în ansamblu, conduc la formarea de competențe la nivel general și la edificarea unei imagini corecte cu privire la profesia de auditor, de furnizor autorizat de servicii financiare.

Este o formă contemporană de creștere neîntreruptă a calificării profesionale, de îmbunătățire continuă a calității serviciilor financiare și, în speță, a serviciilor de audit.

Abordarea se bazează pe ceea ce se așteaptă din partea fiecărui specialist, pe plan profesional de către utilizatorii serviciilor financiare, angajatori, clienți, marele public. Fiecare dintre noi, ca profesioniști care ne-am unit crezul și speranțele spre țelurile comune ale slujirii interesului public, suntem solicitați să ne evaluăm competențele, să le comparăm cu cerințele în continuă înnoire ale progresului economic și social, să recunoaștem ce trebuie să facem pentru a răspunde la un nivel înalt calitativ a obligațiilor profesionale, care ne sunt abilitățile, cunoștințele, experiența de care avem nevoie pentru a satisface așteptările publicului.

Cerințe

Odată cu acceptarea acestui concept, în mod firesc ni se pun în față câteva cerințe:

- Recunoașterea onestă a realității, potrivit căreia educația profesională neîntreruptă este un proces continuu, construit în vremurile pe care le trăim.
- Cât de des pierzi din memorie

insistența acestei cerințe și de cât timp ai nevoie să o reconstruiești, să o așezi între preocupările cotidiene?

Răspunsul la această întrebare condiționează personalitatea, rolul social, afirmarea sau, dimpotrivă, nerecunoașterea ta de către societate, modul în care vor fi realizate năzuințele carierei pe care ți-ai ales-o, acceptarea de către mediul de afaceri a responsabilităților asumate.

Camera Auditorilor îți poate oferi sprijin în următoarele direcții:

- Identificarea propriilor așteptări și riscurile inerente
- Caracteristicile pieței de audit și a altor servicii financiare, precum și referințe la mediul reglementar
- Examinarea în comun a unor studii de caz mai recente

Ar fi bine să se înțeleagă că această abordare este construită și se adresează fiecăruia dintre noi, se bazează pe așteptările noastre ca profesioniști, oferă suport către ceea ce este de așteptat, dar nu oferă fiecăruia soluții concrete.

Avantaje

În cazul în care îți declari acceptarea și abilitarea față de cerințele menționate poți valorifica următoarele avantaje:

- îndrumare relevantă și sprijin în soluționarea problemelor pe care ți le pun angajatorul, clienții, publicul și chiar realizarea structurii grafice a carierei pe care ți-o construiești
- consolidarea calităților profesionale ca efect al pregătirii și experienței dobândite
- creșterea în ansamblu a valorii cunoștințelor și a celorlalte calități profesionale prin folosirea experienței proprii în cauze la a căror rezolvare ești solicitat de alți colegi.

Contabilul, o „specie” pe cale de dispariție?

Prof. univ. dr. **Alexandru
ȚUGUI**

În 1986, American Accounting Association (AAA), prin Committee on the Future Structure, Content, and Scope of Accounting Education (cunoscut sub numele de The Bedford Committee), publică raportul *Future accounting education: Preparing for expanding profession.*

Trei ani mai târziu, în 1989 AAA creează The Accounting Education Change Commission (AECC), prin intermediul căreia se dorea îmbunătățirea pregătirii academice a contabililor.

Astfel, AECC a finanțat pe parcursul anilor '90 „Project Discovery” prin care se încurajau experimentele curriculare în 13 universități: Arizona State University, Brigham Young University, Kansas State University, Kirkwood Community College, Mesa Community College, North Carolina A&T State University, Rutgers University-Newark, University of Chicago School of Business, University of Illinois, University of Massachusetts at Amherst, University of North Texas, University of Notre Dame, University of Virginia.

Motivația acestor inițiative ale AAA prin AECC și The Bedford Committee a fost una simplă: se constata o discrepanță mare între ce se învăța în universități și ce se cerea în practică. Una din cauzele acestei motivații era și faptul că profesorii predau ce știau ei mai bine, fără să se raporteze la practică.

Ca urmare a programului „Project Discovery”, finanțat de către AECC, s-a ajuns la schimbarea curriculei universitare pentru studiile contabile și la apelarea în procesul educațional la programele informatice, precum și la aplicarea de metode pentru provocarea studenților în procesul achiziției cunoașterii specifice prin intermediul practicii și lucrului în echipă, cum a fost cazul Universității din Illinois (Gabin, 2002).

Ulterior inițiativelor AAA, tot mai multe organizații și autori consacră ai domeniului s-au ocupat de

problema educației în contabilitate.

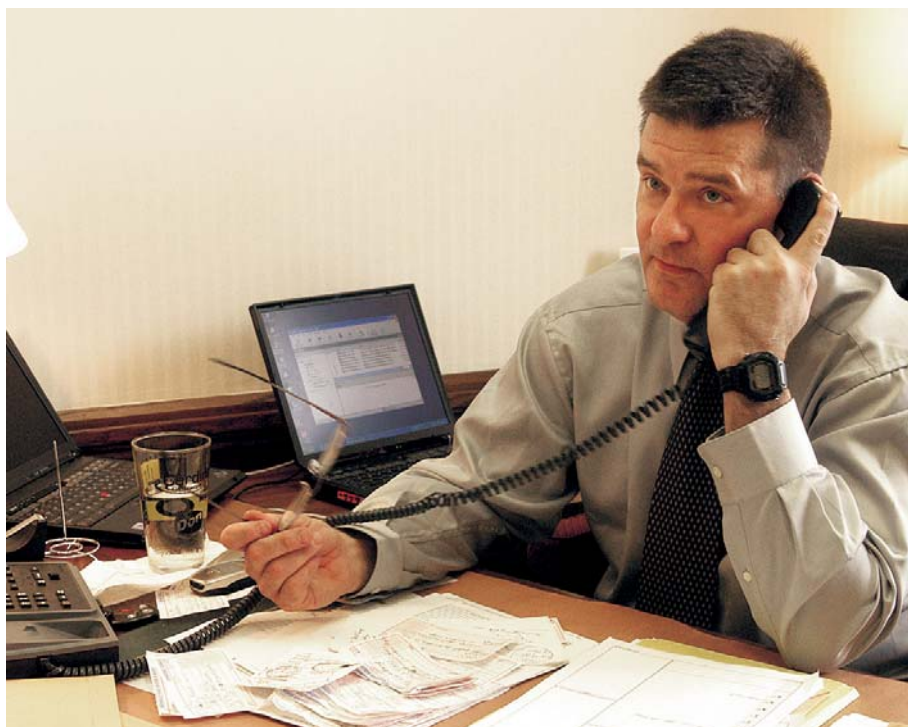
Despre criza sistemului educațional contabil

În 2000, prin proiectul comun al American Accounting Association (AAA), American Institute of Certified Public Accountants, (AICPA), Institute of Management Accountants (IMA), Arthur Anderson, Deloitte&Touche, Ernst&Young, KPMG, PricewaterhouseCoopers, se publică în American Education Series, Volume No. 16, lucrarea profesorilor W. Steve Albrecht (Brigham Young University) și Robert J. Sack (University of Virginia) cu titlul: *Accounting Education: Charting the Course through a Perilous Future.*

Raportul celor doi profesori americani sintetizează în primele patru capitole situația educației contabile din SUA, după care oferă recomandări și sugestii în următoarele două.

Astfel, autorii încep prin a se întreba *De ce educația contabilă nu poate supraviețui viitorului?* (*Why Accounting Education May Not Survive in The Future?*) și continuă să motiveze această idee prin aceea că mediul de afaceri este în continuă schimbare (*Changes in the Business Environment*), că din ce în ce mai puțini studenți își aleg ca principală specializare contabilitatea (*Fewer and Less Qualified Students are Choosing Accounting as*

În măsura în care se va reuși derularea procesului educațional în laboratoare specializate, dotate cu tehnologie informațională corespunzătoare, atunci acest proces va deveni mult mai atrăgător.

a Major) și că practicienilor și educatorilor contabili nu le trebuie contabilitatea ca principală specializare dacă aceasta presupune o reluare a pregătirii (*Why Accounting Practitioners and Educators Would Not Major in Accounting Again*).

Sintetic, iată care sunt simptomele crizei din sistemul educațional contabil scoase în evidență de Alexander L. Gabbin, pornind de la ceea ce constată Albrecht și Sack în raportul lor:

- Proporția studenților care aleg ca principală specializare contabilitatea a scăzut la 2% în 2000, față de 4% în 1990;
- Proporția elevilor care intenționează să aleagă contabilitatea ca principală specializare a scăzut la 1% în 2000, față de 2% în 1990;
- Peste 80% din profesorii chestionați au susținut că studenții de la contabilitate au o pregătire generală mai scăzută față de studenții de acum 5 ani;
- Șefii departamentelor contabile declară că absolvenții de sisteme informaționale au salariile de start cele mai ridicate dintre absolvenții economiști;

- Profesorii și practicienii au căzut de acord că salariile ridicate au constituit cel mai important pas în a face atractivă profesia contabilă pentru cei mai buni studenți.

Părerea noastră este că simptomele de pe piața educației contabile din SUA capătă din ce în ce mai mult un caracter global, ceea ce trebuie să ne îngrijoreze pe toți cei implicați în sistemul educațional contabil.

Tendențe și provocări în planul educației contabile a următorilor 50 de ani

Vom marca, în câteva idei simple, cum va fi procesul de asimilare a cunoștințelor contabile pentru următorii 50 de ani, având în vedere stadiile de dezvoltare a contabilității ca sistem de informare.

Ce urmează după standardizare?

Considerăm că procesul de „încercări” succesive, nereușite sau parțial reușite, de standardizare nu va continua la nesfârșit. Sigur, va

veni momentul când se va atinge o stare de echilibru, când standardizarea va fi unanim acceptată și aplicată, când actualizările în domeniu vor fi minime și când va apărea necesitatea modelării informatice a tuturor cerințelor standard.

Acesta este motivul pentru care credem că, după standardizarea procedurilor contabile, va urma o *perioadă de tranziție*, în care cerințele standardelor vor fi impuse spre respectare prin instrumentele software folosite de contabilitate.

Din punct de vedere educațional efortul de asimilare va fi mare atât pentru studenți, cât și pentru educatorii și practicienii contabili. Cu alte cuvinte, actul educațional va fi unul greoi.

În măsura în care se va reuși derularea procesului educațional în laboratoare specializate, dotate cu tehnologie informațională corespunzătoare, atunci acest proces va deveni mult mai atrăgător.

Această perioadă va fi una de tranziție și va acoperi nivelurile integrat și colaborativ de organizare a contabilității.

În final, contabilitatea se va simplifica enorm!

După parcurgerea perioadei de tranziție, contabilitatea în mediul colaborativ va asigura, prin intermediul tehnologiilor informatice, preluarea din Economia Digitală WireLess a datelor și informațiilor direct de la partenerii de afaceri, între care vor exista protocoale corespunzătoare de securitate. Anumite operații din interiorul compartimentului contabil vor fi preluate manual de *persoane fără o înaltă pregătire de specialitate*. La rândul lor, datele și informațiile generate de compartimentul contabil vor fi puse la dispoziția potențialilor utilizatori din Economia Digitală WireLess.

O problemă care ar putea să necesite o expertiză mai aparte ar fi contabilitatea de gestiune. Dar credem că și aici preluarea datelor prin intermediul senzorilor, al unor roboți specializați sau simpla lor introducere în module informatice dedicate va conduce la completarea necesarului informațional al întreprinderilor de tip wireless.

Suntem de părere că în stadiul de contabilitate colaborativă *nivelul de pregătire contabilă va fi unul de suprafață*, pentru a sigura preluarea unor date în baza de date a contabilității, după proceduri complet informatizate.

Astfel, *sistemul educațional va fi unul mult simplificat*. Cei care vor trebui să se pregătească mai în profunzime vor fi experții contabili și auditorii financiari, care trebuie să înțeleagă și să cunoască ce se întâmplă în baza de date a întreprinderii Wireless și a Economiei Digitale Wireless în care vor activa.

Va dispărea contabilitatea sau... se va schimba radical ?

Suntem de părere că de dispărut nu are cum să dispară contabilitatea ca sistem de informare,

deoarece sunt foarte mulți utilizatori care au nevoie de informația de natură contabilă. Cu alte cuvinte, sistemul de informare contabilă va fi simplu de utilizat și controlat, va fi organizat, va fi standardizat și va genera din ce în ce mai puține erori.

Pentru aceasta contabilitatea viitorului va utiliza șabloane de încadrare contabilă cu suport informatic de cea mai înaltă clasă, ceea ce ne îndreptățește să susținem că se vor utiliza pe scară largă și limbaje de inteligență artificială care folosesc teoria șablonelor.

În consecință, în jurul anilor 2035-2040 contabilitatea va da semne de trecere la stadiul de contabilitate bazată pe cunoaștere, adică acel nivel de organizare care va permite accesarea și utilizarea de cunoștințe, manipularea acestora și generarea de noi cunoștințe pentru alți utilizatori.

Vrem, nu vrem, contabilul tradițional va dispărea!

Concluzia specialiștilor este cât se poate de clară: *contabilul tradițional* nu mai are ce căuta pe fondul simptomelor din sistemul educațional, al schimbărilor de pe piața globală și a celor din domeniul tehnologic. În același timp, *sistemul educațional contabil* trebuie să atragă pentru a nu deveni neeficient și riscant.

Cum se vor întâmpla aceste lucruri? În decurs de 30-35 de ani se va asigura perioada de tranziție către simplificarea la suprafață a contabilității. Procedurile de lucru vor fi cunoscute îndeaproape de persoane strict specializate. Spre exemplu, nu va trebui să știm cum obținem manual fișa unui cont, ci vom ști care este opțiunea de activat și care este sensul informațiilor de pe această fișă. Procedura tehnică de obținere a fișei de cont va fi încapsulată și nu va fi în atenția

utilizatorului contabil, ci în atenția dezvoltatorului de aplicații contabile. În mod similar se va proceda și pentru celelalte instrumente ale contabilității.

Preluarea datelor în versiune anuală va presupune utilizarea unor machete în care se introduc sau selectează diferite valori.

Credem că **profilul viitorului contabil** trebuie să se structureze pe patru paliere:

- Să dispună de o *pregătire matematică medie*;
- Să aibă o *cunoaștere contabilă teoretică de bază*, poate chiar inclusă în pregătirea gimnazială. Astfel, este necesar să cunoască logica prelucrărilor contabile, să fie familiarizat cu principalele instrumente de lucru ale contabilității;
- Să dispună de cunoștințe medii de utilizare a calculatorului;
- Să dispună de o memorie vizuală, pentru a putea să se familiarizeze cu procedurile informatice practice de lucru pe un soft contabil.

În ceea ce privește specialistul contabil cu pregătire academică și care vizează să devină profesionist contabil (expert sau auditor), el va trebui să facă dovada profilului precedent la care să i se adauge o pregătire după o curiculă contabilă minimă.

Profilul profesional al unui educator contabil trebuie să fie din punct de vedere teoretic la nivelul unui profesionist contabil cu studii academice de profil. Orice experiență practică a educatorului va aduce avantaje nete procesului educațional în care este implicat. În plus, față de acesta trebuie să aibă calități pedagogice și să fie dispus să câștige mai puțin decât un practician al domeniului contabil.

Sistemul educațional trebuie să se implice în formarea viitorului specialist contabil. Acesta va atrage într-o măsură mai mare dacă va

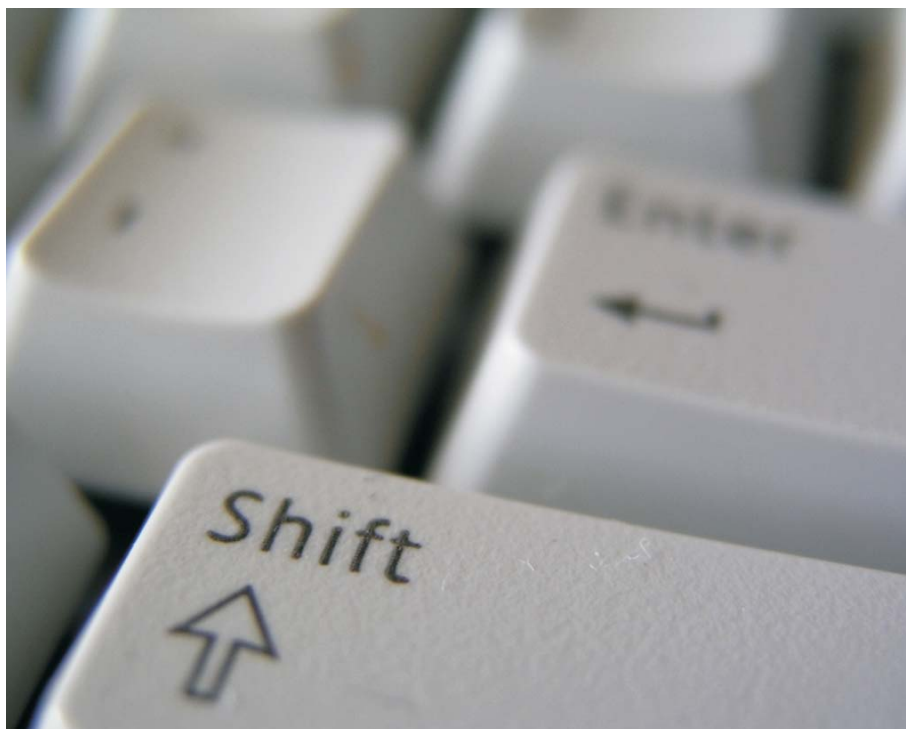
dispune de educatori instruiți și de incubatoare de afaceri, în care studentul să exerseze practic procesul de obținere a informației contabile și să capete încredere în forțele sale, concomitent cu lucrul în echipă.

În concluzie, „totul se schimbă”. Să ne pregătim pentru asta!

Este cazul ca după aceste analize și prezentări să punctăm următoarele idei în ce privește procesul educațional contabil pentru următorii 50 de ani:

- a. Sistemul contabil va trece printr-o perioadă de tranziție, în care multitudinea schimbărilor va face din educația contabilă o activitate dificilă;
- b. Cea de-a doua provocare pentru educația contabilă va apărea după perioada de tranziție, când contabilitatea se va simplifica la suprafață, regulile și procedurile de lucru fiind încapsulate și standardizate;
- c. Peste 30-40 de ani, contabilul zilelor noastre („tradițional”), așa cum îl știm, va deveni o „specie” pe cale de dispariție, ca efect al simplificării sarcinilor acestuia, ca urmare a activităților derulate în Noua Economie Digitizată WireLess;
- d. Este posibil ca educația contabilă de bază să o primească elevii încă din ciclul gimnazial, fără să fie nevoie de un liceu sau o universitate. Pentru activități ce presupun un nivel ridicat de expertiză universitățile vor pregăti specialiști care să înțeleagă tehnologia și contabilitatea ca părți ale aceluiași sistem de informare.

Concluzia generală a acestui studiu constă în faptul că totul se schimbă. Pentru a face față schimbărilor este necesar să ne pregătim continuu, să fim deschiși la nou și poate chiar interdisciplinari.

The accountant – a species in danger of extinction?

Lately, the research and the practice in accounting in Romania have been oriented on medium and short term. We are referring to the process of harmonization and standardization which the Romanian accounting is experiencing. Still, at the international level, and we mean especially the U.S.A., ever since 1989, numerous alarm signals have been drawn regarding the future of the accounting education, on the background of the continuous computerization of companies and of the digitization of their technological fluxes and their interconnectivity on the value chain.

This study brings to your attention the crisis of the accounting educational system, the challenges and tendencies in this domain, as well as the profit of the accounting expert of the future.

Anyhow, in the next 30-35 years, the traditional accountant will be replaced by an expert .trained in various fields.

Le comptable, une "espèce" menacée d'extinction?

Dernièrement, la recherche et la pratique du secteur comptable en Roumanie, s'orientent vers ce qui pourrait arriver à moyen et court terme. On considère là, les processus d'harmonisation et de standardisation que traverse la comptabilité roumaine. Pourtant, à l'échelon international, et on note particulièrement le cas de Etats unis, dès l'an 1989, de nombreux signaux d'alarme étaient tirés en ce qui concerne l'avenir de la formation comptable, vu une introduction croissante de l'informatique aux entreprises ,des flux digitaux et l'interconnexion des mêmes tout au long de la chaîne des valeurs.

L'actuelle étude fait révéler la crise du système d'éducation comptable, les défis et les tendances du domaine ,ainsi que le profil du futur spécialiste en matière de comptabilité.

Quelle qu'elle soit cette éducation, les 30-35 années à venir, le comptable habituel sera remplacé par un spécialiste avec une instruction complexe.

Profitul, în meandrele reglementărilor legale

Prof.univ.dr. Gheorghe POPESCU

dr. Veronica POPESCU

drd. Cristina-Raluca POPESCU

Ca profesioniști, pentru menținerea celor mai înalte standarde morale contabilii trebuie să adere la un cod de conduită, un cod etic. Ei poartă responsabilitatea nu numai față de cei care i-au angajat și față de clienți, ci și față de întreaga societate. Un sondaj efectuat în 1988 pe un eșantion format din peste o mie de personalități americane din economie, învățământ și politică a clasificat profesia contabilă pe locul doi după cler în ceea ce privește cele mai înalte standarde etice (Touche Rose & Co. Ethics in American Business, New-York, Touche Rose & Co., 1988).

Credibilitatea caracteristica de bază a contabilității

Deși considerată uneori știință, alteori artă, contabilitatea a reușit să inducă în lumea afacerilor o încredere deosebită.

Aceștia, neînțelegând-o, își pot imagina cu ușurință că știința contabilă este foarte exactă, similară cu matematica. În realitate, informația contabilă nu este nici simplă, nici precisă și rareori satisface toate cerințele diverșilor utilizatori. În acest sens, FASB (Comisia Standardelor de Contabilitate Financiară) precizează: „Informațiile

oferite de rapoartele financiare sunt deseori rezultatul unor cuantificări mai curând aproximative decât exacte. Cuantificările implică de obicei numeroase estimări, clasificări, sintetizări, raționamente și sistematizări. Produsul activității economice într-o economie dinamică este incert și rezultă din combinațiile mai multor factori. Astfel, în ciuda impresiei de exactitate pe care o creează rapoartele financiare, cu câteva excepții, cuantificările reprezintă aproximări, care se pot baza mai curând pe reguli și convenții decât pe sume exacte” (Statements of Financial Accounting Concepts no. 1, par. 20).

Ca rezultat al incertitudinilor inerente în desfășurarea activităților, multe elemente ale situațiilor financiare nu pot fi măsurate cu precizie, ci doar estimate. Procesul de estimare implică raționamente bazate pe cele mai recente și credibile informații avute la dispoziție. De exemplu, se pot cere estimări pentru: clienți incerți; uzura morală a stocurilor; valoarea justă a activelor și a datoriilor financiare; a duratei de viață utilă a activelor, precum și a modului preconizat de consumare a beneficiilor economice generate de activele amortizabile; obligații generate de garanții etc.

Câteva tehnici de manipulare a profitului

Profitul este frecvent utilizat ca o măsură a performanței sau ca bază de referință pentru alți indicatori, cum ar fi rentabilitatea investiției sau rezultatul pe acțiune.

Veniturile și cheltuielile constituie structuri direct legate de măsurarea profitului. Recunoașterea și măsurarea veniturilor și a cheltuielilor și deci a profitului depind parțial de conceptele de capital și de menținere a capitalului, concepte utilizate de entități în elaborarea situațiilor financiare.

Într-o accepțiune recunoscută în breasla profesioniștilor, structurile de venituri și cheltuieli sunt definite astfel:

- Veniturile constituie creșteri ale beneficiilor economice înregistrate pe parcursul perioadei contabile sub formă de intrări sau creșteri ale activelor sau descreșteri ale datoriilor, care se concretizează în creșteri ale capitalurilor proprii, altele decât cele rezultate din contribuții ale acționarilor;
- Cheltuielile constituie diminuări ale beneficiilor economice înregistrate pe parcursul peri-

oadei contabile, sub formă de ieșiri sau scăderi ale valorii activelor sau creșteri ale datoriilor, care se concretizează în reduceri ale capitalurilor proprii, altele decât cele rezultate din distribuirea acestora către acționari.

Definițiile veniturilor și cheltuielilor surprind caracteristicile lor esențiale, dar nu specifică criteriile ce trebuie îndeplinite pentru a putea fi recunoscute.

Veniturile sunt recunoscute în contul de profit și pierdere atunci când are loc o creștere a beneficiilor economice, prin creșterea unui activ sau diminuarea unei datorii, iar această creștere poate fi evaluată credibil.

Cheltuielile sunt recunoscute în contul de profit și pierdere atunci când are loc o reducere a beneficiilor economice, prin diminuarea unui activ sau creșterea unei datorii, iar această reducere poate fi evaluată credibil.

Distincția dintre elementele de venituri și cheltuieli și combinarea acestora în diferite moduri permite entității să-și prezinte în mod variat performanțele. Aceste clasificări prezintă diferite grade de cuprindere. De exemplu, contul de profit și pierdere poate include marja brută, profitul din activitățile curente înainte de impozitare, profitul din activitățile curente după impozitare și profitul net.

Logic, manipularea profitului, în sensul creșterii sau diminuării artificiale a acestuia, se poate realiza prin creșterea sau diminuarea artificială a componentelor sale, a veniturilor sau a cheltuielilor. Premisele acestor manipulări sunt date de conceptele de probabilitate și credibilitatea evaluării:

„Conceptul de probabilitate este utilizat în ceea ce privește criteriile de recunoaștere pentru a avea o referință privind gradul de incertitudine în realizarea unui beneficiu economic viitor, asociat unui ele-

ment. Acest concept este impus de incertitudinea ce caracterizează mediul în care își desfășoară activitatea orice entitate. Evaluarea gradului de incertitudine legat de beneficiile economice viitoare ia în calcul informația disponibilă în momentul întocmirii situațiilor financiare. De exemplu, când încasarea unei creanțe a entității este probabilă, în absența oricărei probe care să demonstreze contrariul se justifică recunoașterea creanței ca activ. În cazul unei diversități mari a creanțelor, totuși, va fi considerată normală probabilitatea apariției unui grad de neîncasare și, prin urmare, reducerea preconizată a beneficiului economic va fi înregistrată drept cheltuială.” (IFRS, *Cadru general*, pct. 85.)

Credibilitatea evaluării este cea care permite sau nu recunoașterea unor elemente în situațiile de raportare. În multe cazuri, costul sau valoarea trebuie estimat(ă); folosirea unor estimări rezonabile constituie o parte esențială în elaborarea situațiilor financiare și nu influențează credibilitatea lor. În cazul în care totuși nu poate fi realizată o estimare rezonabilă, elementul nu va fi recunoscut în bilanș sau în contul de profit și pierdere.

Cu alte cuvinte, cei care doresc să mărească în mod artificial profitul, asumându-și desigur rigorile legii:

a) vor crește artificial veniturile prin: recunoașterea unor posibile venituri incerte ca rezultat probabil al activității noastre curente; vor realiza la sfârșitul anului tranzacții (livrări) imprudente sau neobișnuite care presupun un risc mult mai mare (de exemplu, livrări către clienți incerti, depășirea limitei de creditare obișnuită); vor supraevalua stadiul lucrărilor și presfârșirilor în curs; vor ignora sau diminua valoarea garanțiilor acordate; nu vor ține cont de specificul unor livrări efectuate la sfârșitul exercițiului cu clauză de restituire;

b) vor diminua cheltuielile prin: nerecunoașterea unor cheltuieli posibile cu un anumit grad de incertitudine; vor utiliza metode de evaluare a costurilor neadecvate realității economice (metoda FIFO pentru costurile materialelor prime sau ale materialelor consumate, într-un mediu inflaționist; majorarea duratei economice de viață a imobilizărilor corporale sau a rezervelor naturale și diminuarea cheltuielilor cu amortizarea); diminuarea (nerecunoașterea) tuturor cheltuielilor pentru lucrările în curs; neînregistrarea ajustărilor care se impun pentru deprecierea stocurilor; nu vor ține cont de insolvabilitatea unor clienți incerti sau în litigiu și nu vor constitui provizioanele care se impun; nu vor înregistra anumite datorii ale exercițiului (cheltuielile cu regiile, cu telefonul, căldura și lumina pe luna decembrie, pentru facturile nesosite); utilizarea unor proceduri neadecvate de repartizare a costurilor pe mai multe perioade, prin diminuarea acestora, aferente perioadei curente; reducerea cheltuielilor curente prin capitalizarea inconsecventă a costurilor îndatorării pentru activele cu ciclu lung de producție.

Căi de creștere a calității informației financiar-contabile. Pledoarie pentru aplicarea Standardelor Internaționale de Contabilitate

Numeroase entități din întreaga lume întocmesc și prezintă situații financiare pentru uzul utilizatorilor externi.

Deși astfel de situații financiare pot părea similare de la o țară la alta, există diferențe care au fost cauzate de o varietate de factori sociali, economici și juridici, precum și de faptul că diferite țări, în momentul stabilirii cerințelor naționale, au avut

în vedere necesitățile unor utilizatori diferiți ai situațiilor financiare.

Comitetul pentru Standardele Internaționale de Contabilitate (IASB) s-a angajat să atenueze aceste diferențe, căutând să armonizeze reglementările, standardele contabile și procedurile referitoare la întocmirea și prezentarea situațiilor financiare. Acesta consideră că armonizarea se poate realiza cel mai bine punându-se accent pe întocmirea de situații financiare care să furnizeze informații utile pentru adoptarea deciziilor economice.

Pentru reducerea sau eliminarea alternativelor, redundanțelor și a conflictelor din cadrul Standardelor, rezolvarea anumitor probleme legate de convergență și efectuarea altor îmbunătățiri, Consiliul Standardelor Internaționale de Contabilitate (IASB) a elaborat IAS 8 revizuit, ca parte a proiectului său de îmbunătățire a Standardelor Internaționale de Contabilitate [Standardul Internațional de Contabilitate 8 Politici contabile, modificări ale estimărilor contabile și erori (IAS 8) înlocuiește IAS 8 Profitul net sau pierderea netă a perioadei, erori fundamentale și modificări ale politicilor contabile (revizuit în 1993) și trebuie aplicat pentru exerciții financiare care încep la 1 ianuarie 2005 sau după)].

Standardul:

- definește omisiunile sau greșelile semnificative și stipulează că situațiile financiare nu sunt conforme cu IFRS dacă conțin erori semnificative. Erorile semnificative ale perioadelor anterioare trebuie să fie corectate retroactiv în primul set de situații financiare autorizate pentru publicare după descoperirea erorilor;
- cere aplicarea retroactivă a modificărilor voluntare ale politicilor contabile și retratarea retroactivă pentru corectarea erorilor perioadelor anterioare;

- renunță la alternativa permisă din versiunea anterioară de a include în profitul sau pierderea perioadei curente a ajustării rezultate din modificarea unei politici contabile sau a valorii unei corecții a unei erori dintr-o perioadă anterioară. De asemenea, nu mai permite prezentarea informațiilor comparative nemodificate din situațiile financiare ale perioadelor anterioare;
- stabilește criteriile de selectare și modificare a politicilor contabile, împreună cu tratamentul contabil și prezentarea modificărilor politicilor contabile, a modificărilor estimărilor contabile și a corectării erorilor.

Cu privire la selectarea și aplicarea politicilor contabile, standardul precizează că:

- atunci când un Standard sau o Interpretare se aplică în mod special unei tranzacții, unui alt eveniment sau situații, politica sau politicile contabile aplicate aceluși element trebuie să fie determinate prin aplicarea Standardului sau Interpretării și prin luarea în considerare a oricărui Ghiduri de Interpretare relevante emise de IASB pentru Standardul sau Interpretarea respectivă;
- în absența unui Standard sau a unei Interpretări care se aplică în mod special unei tranzacții, altui eveniment sau situații, conducerea trebuie să-și utilizeze raționamentul profesional la elaborarea și aplicarea unei politici contabile;
- utilizarea raționamentului profesional impune folosirea în ordine descrescătoare a următoarelor surse: cerințele și recomandările din Standardele și Interpretările care se referă la elemente similare sau înrudite; definițiile, criteriile de recunoaștere și conceptele de evaluare pentru active, datorii, venituri și cheltuieli, din Cadrul

General; cele mai recente norme ale altor organisme de elaborare a standardelor, care utilizează un cadru conceptual similar pentru elaborarea standardelor contabile, alte scrieri de contabilitate și practici acceptate în domeniu;

- o entitate trebuie să selecteze și să aplice politicile sale contabile în mod consecvent pentru tranzacții similare, alte evenimente și situații, în afara cazului în care un Standard sau o Interpretare cer în mod special sau permit clasificarea elementelor pentru care ar fi potrivite diferite politici;
- o entitate trebuie să-și modifice o politică contabilă doar dacă modificarea: este cerută de un Standard sau de o Interpretare; are ca rezultat o prezentare în situațiile financiare a unor informații mai credibile și mai relevante;
- atunci când o entitate aplică retroactiv o nouă politică contabilă, aceasta aplică noua politică contabilă la informațiile comparative ale perioadelor anterioare cât mai departe posibil;
- erorile pot apărea în legătură cu recunoașterea, evaluarea, prezentarea sau descrierea elementelor din situațiile financiare. Erorile potențiale ale perioadei curente descoperite în acea perioadă sunt corectate înainte de aprobarea situațiilor financiare. Totuși, erori semnificative sunt uneori descoperite ulterior publicării situațiilor financiare. Aceste erori ale perioadelor anterioare sunt corectate în informațiile comparative prezentate în situațiile financiare pentru acea perioadă ulterioară. O entitate trebuie să corecteze erorile semnificative ale perioadelor anterioare retroactiv, în primul set de situații financiare autorizate pentru emiteri, după descoperirea erorilor.

Tranzacții cu părți afiliate și prețuri de transfer

Carmen MATARAGIU
Anca Cristina
MATARAGIU

Necesitatea derulării unor tranzacții de această natură poate fi dictată, pe de o parte, de necesitatea separării unor activități în scopul gestionării eficiente a segmentului respectiv, de cadrul legal aplicabil, iar, pe de altă parte, de natura interesului investitorilor în ceea ce privește performanța uneia dintre părți.

Se consideră că o parte este afiliată unei entități dacă:

- a) *Direct sau indirect, prin unul sau mai mulți intermediari, partea:*
 - i. *Controlează sau este controlată de, sau se află sub un control comun cu entitatea;*
 - ii. *Are un interes în entitate care îi conferă o influență semnificativă asupra entității; sau*
 - iii. *Deține controlul comun asupra entității;*
- b) *Partea este un asociat al entității;*
- c) *Partea este o asocierie în participațiune în care entitatea este unul dintre asociați;*
- d) *Partea este unul dintre membrii cheie ai personalului de conducere a entității sau a firmei mamă;*
- e) *Partea este un membru apropiat al familiei sau a oricăreia dintre persoanele menționate la punctele a-d."*

„O tranzacție cu părțile legate reprezintă un transfer de resurse, servicii sau obligații între părțile legate, indiferent dacă se percepe sau nu un preț.”

Complexitatea operațiunilor economice a impus ca tranzacțiile între părți afiliate să reprezinte o caracteristică normală a comerțului și a afacerilor. Necesitatea derulării unor tranzacții de această natură poate fi dictată, pe de o parte, de necesitatea separării unor activități în scopul gestionării eficiente a segmentului respectiv, de cadrul legal aplicabil, iar, pe de

altă parte, de natura interesului investitorilor în ceea ce privește performanța uneia dintre părți.

Specificitatea tranzacțiilor între părți legate de cele mai multe ori constă în faptul că astfel de operațiuni nu s-ar derula între părți nelegate.

În cazul existenței de tranzacții între părți legate, potrivit IAS 24, entitățile trebuie să prezinte următoarele informații:

- *„Soldurile scadente între părți legate, împreună cu termenii și condițiile acestora, inclusiv faptul dacă acestea sunt garantate, precum și natura contraprestației de oferit în decontare;*
- *Detalii ale oricăror garanții date sau primite;*
- *Provizioanele pentru creanțe îndoielnice;*
- *Decontarea datoriilor în numele entității sau de către entitate în numele altei părți.”*

Necesitatea prezentării de către entități a tranzacțiilor cu părți afiliate a apărut în contextul identificării cazurilor în care tranzacțiile de această factură pot influența semnificativ situațiile financiare. Influența asupra situațiilor financiare poate să apară și în cazul în care nu se înregistrează o tranzacție între părți, dar una din părți se abține de la efectuarea unei tranzacții în favoarea părții afiliate.

Se consideră că prețurile de transfer practicate între părțile neafiliate sunt obiective, reprezentând valoarea justă a bunului și/sau serviciului ce se tranzacționează, și că, în cazul tranzacțiilor dintre părți afiliate, recunoașterea contabilă a acestora devine uneori dificilă, ca urmare a faptului că flexibilitatea acestor tranzacții nu poate fi întâlnită între părțile neafiliate.

Stabilirea prețurilor de transfer între părțile afiliate se poate realiza prin oricare din metodele reco-

mandate de IAS 24 „Prezentarea informațiilor privind părțile legate”, responsabilitatea privind justețea cuantificării prețurilor revenind guvernantei entității sau grupului.

Dacă persoanele afiliate îndeplinesc condițiile prevăzute de IFRS 3 și întocmesc situații financiare consolidate, riscul de a nu identifica tranzacțiile cu părți afiliate se reduce considerabil sub condiția ca perimetrul de consolidare să fie corect delimitat.

Riscurile asociate tranzacțiilor cu părți afiliate cresc în situația în care nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute de IFRS 3 „Combinări de întreprinderi” și, în consecință, nu se procedează la o identificare sistematică a tuturor tranzacțiilor.

În procesul de îndeplinire a misiunii, auditorul trebuie să obțină asigurarea rezonabilă privitor la faptul că situațiile financiare nu conțin erori semnificative și că acestea reprezintă fidel poziția financiară și performanța entității sau grupului.

Așa cum am precizat anterior, în cazul raportării conforme cu IFRS 3 „Combinări de întreprinderi”, sub condiția delimitării corecte a perimetrului de consolidare, riscurile de nedeclare a tranzacțiilor cu părți afiliate sunt reduse, în vreme ce, în cazul în care nu sunt îndeplinite condițiile de consolidare, riscurile cresc. De altfel, în cadrul situațiilor financiare consolidate nu este necesară prezentarea separată a tranzacțiilor cu părți afiliate.

Auditorul va trebui să aibă o suficientă înțelegere a entității și a mediului său, astfel încât să poată obține probe adecvate care să îi permită identificarea tranzacțiilor cu părți legate și să reducă riscul apariției unor erori semnificative în situațiile financiare.

Declarațiile conducerii

ISA 550 „Părți afiliate” cere auditorului să obțină din partea conducerii declarații scrise cu privire la:

- a) *„Exhaustivitatea informațiilor furnizate cu privire la identificarea părților afiliate; și*
- b) *Gradul de adecvare a prezentărilor de informații referitoare la părțile afiliate în situațiile financiare.”*

Pornind de la premisa că declarațiile conducerii sunt oneste, auditorul va trebui totuși să obțină și alte probe în legătură cu tranzacțiile cu părți afiliate.

Forme de manifestare

Tranzacțiile care apar între părți afiliate îmbracă, de regulă, forme neobișnuite în raport cu tranzacții de aceeași natură care se realizează în mod obiectiv între părți neafiliate.

În principal, interesul auditorului va trebui să fie captat de :

- *„Tranzacții care au termeni contractuali anormali, cum ar fi prețuri, rate ale dobânzii, garanții sau termene de rambursare neobișnuite.*
- *Tranzacții care nu prezintă un motiv comercial logic pentru a avea loc.*
- *Tranzacții în care fondul economic diferă de forma juridică.*
- *Tranzacții desfășurate într-o manieră neobișnuită.*
- *Tranzacții importante sau de un volum mare desfășurate cu anumiți clienți sau furnizori comparativ cu alții.*
- *Tranzacții neînregistrate, cum ar fi primirea sau furnizarea de servicii de management nefacurate și neîncasate.”*

Examinarea tranzacțiilor cu părți afiliate

Procedurile de audit folosite pentru identificarea tranzacțiilor cu persoane afiliate prezentate la paragraful 12 al ISA 550 constau în principal în:

- *„Efectuarea de teste detaliate ale tranzacțiilor și soldurilor;*

- *Revizuirea proceselor verbale de la întrunirile acționarilor și ale celor responsabili cu guvernanta;*
- *Revizuirea înregistrărilor contabile pentru tranzacții sau solduri mari sau neobișnuite, acordând o atenție deosebită tranzacțiilor recunoscute la finele perioadei de raportare sau aproape de această dată.*
- *Revizuirea confirmărilor pentru împrumuturile de primit și de plătit și a confirmărilor de primire de la bănci. O astfel de revizuire poate indica relații cu garantul sau alte tranzacții cu părți afiliate.*
- *Revizuirea tranzacțiilor privind investițiile, de exemplu, cumpărarea sau vânzarea titlurilor de participare la capitalurile proprii într-o asocierie în participațiune sau într-o altă entitate.”*

Odată identificate, tranzacțiile vor fi examinate în scopul obținerii asigurării rezonabile că prețurile de transfer a bunurilor și/sau serviciilor recunoscute sunt obiective, precum și a faptului că aceste tranzacții nu au fost realizate cu scopul de a „manipula” performanța financiară a uneia dintre părțile antrenate sau în scopul de a antrena activele entității.

Cine (și de ce) ascunde tranzacțiile cu părți afiliate

Firește, declarațiile conducerii prevăzute la paragraful 15 al ISA 550 ar trebui să fie corecte atât în forma, cât și în conținutul lor. Nu rare au fost totuși situațiile financiare și declarațiile guvernantei în care, în mod voit sau nu, s-au strecurat omisiuni referitoare la anumite tranzacții cu părți afiliate.

Realitatea economică a evidențiat faptul că într-o măsură considerabilă entitățile ajunse în incapacitate de plată, au derulat, pe perioade de timp importante, tranzacții cu părți afiliate și că aceste tranzacții au fost cele care au con-

tribuit la degradarea stării de sănătate economică a entităţii.

Preponderent, tranzacţii de această natură s-au înregistrat în entităţi asupra cărora s-a obţinut controlul în baza unui contract de privatizare şi unde existau şi alţi participanţi la capitalul social.

Guvernanţa acestor entităţi poate avea tendinţa de a încuraja tranzacţii către persoane afiliate, în principal vânzări, ale căror preţuri de transfer nu sunt obiective.

Motivele ascunse ale unor astfel de tranzacţii pot consta în diminuarea activului net al entităţii, cu efect imediat în reducerea interesului acţionarilor minoritari şi/sau care nu deţin controlul în entitatea respectivă.

Responsabilitatea auditorului

În conformitate cu termenii angajamentului de audit, auditorul va efectua toate procedurile necesare obţinerii de probe suficiente de audit adecvate privitor la tranzacţiile cu părţi afiliate.

În situaţia în care fie:

- Este obstrucţionat în demersurile sale;
- Este în imposibilitatea obţinerii acestora din cauze obiective,
- Fie constată ca s-au recunoscut tranzacţii cu părţi afiliate susceptibile de a fi considerate fraudă, auditorul are obligaţia de a modifica raportul de audit în mod corespunzător.

Desigur, într-un mediu de afaceri normal, tranzacţiile cu părţi afiliate sunt omniprezente, acest lucru neindicând neapărat faptul că asupra acestora planează suspiciuni în legătură cu transparenţa lor.

Obligaţia persoanelor însărcinate cu guvernanţa şi a celor abilitate să dea asigurări este, pe de o parte, de a prezenta obiectiv aceste tranzacţii în situaţiile financiare, iar, pe de altă parte, de a conferi, prin autoritatea pe care o au, asigurări privitoare la credibilitatea informaţiilor prezentate.

The sensitive environment of related parties transactions has concerned and still concern the accounting professionals and the management of companies.

Related parties transactions and transfer prices

Due to the impact, sometimes severe, which they can generate on the related parties financial statements, the procedures for the management and control of the appropriate audit evidence related to this kind of transactions present some particular features.

The auditor's professionalism in identifying and reviewing related parties transactions and consequently the transfer prices has a decisive role as there is a risk for some transactions to hide frauds or even significant errors.

Transactions avec des parties affiliées et prix de transfert

L'environnement sensible des transactions avec les parties affiliées a préoccupé et préoccupe les professionnels comptables et le management des entités économiques.

À cause de l'impact, parfois sévère, qu'on peut générer sur les états financiers établis par les parties affiliées, les procédures de contrôle et d'administration des éléments probants adéquats par rapport à ce type de transactions présentent un trait particulier.

La capacité professionnelle de l'auditeur d'identifier et d'examiner les transactions avec les parties affiliées et, implicitement les prix de transfert, a un rôle déterminant, parce qu'il y a le risque que certaines transactions abscondent des fraudes ou des erreurs significatifs.

Lucrările Conferinței Naționale a Camerei Auditorilor Financiari din România

Raportul de activitate a Consiliului Camerei pentru anul 2005

*Prof. univ. dr. Ion
MIHĂILESCU,
președintele CAFR*

„Doresc să prezint în fața dumneavoastră problemele majore pe care le avem de dus la îndeplinire în calitate

de organizație de reprezentare și de execuție a auditului în România.

Prin urmare, voi aborda în expunerea mea câteva aspecte legate de poziția Camerei la ora actuală, apoi o serie de probleme legate de piața de audit, raportul cerere-ofertă, probleme legate de admiterea la profesie, respectiv dobândirea calității de auditor, pregătirea profesională continuă a auditorilor și a stagiariilor, probleme legate de controlul calității activității noastre de audit financiar, aceasta reprezentând o problemă centrală în activitatea noastră, bine punctată și de invitații noștri.

Apoi, mă voi referi la strategia de comunicare, colaborarea cu organismele și instituțiile naționale regionale și internaționale, și, desigur, activitatea internațională pe care am desfășurat-o.

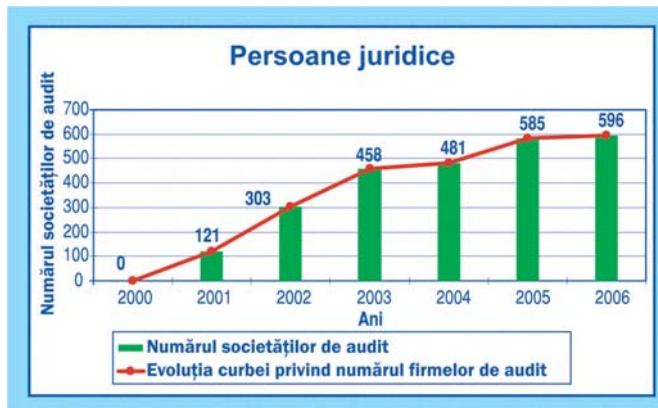
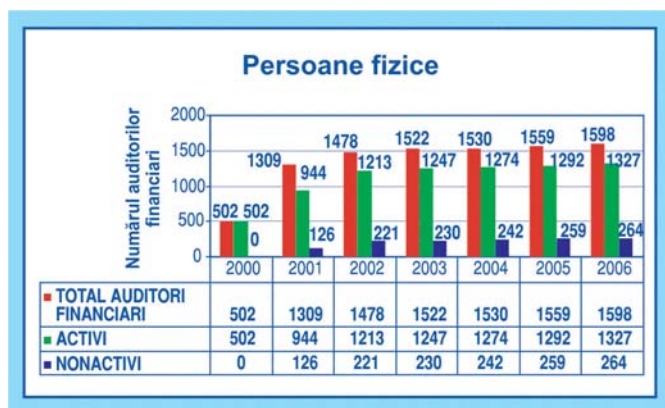
Este adevărat, noi suntem acum la sfârșit de mandat. Consiliul, prin acest raport, își prezintă întreaga activitate desfășurată pe toată perioada celor cinci ani. Vreau să mulțumesc pentru buna colaborare pe care am avut-o personal cu Consiliul, cu Biroul Permanent și, de ce nu, cu toți auditorii cu care, personal, am venit în contact în această perioadă în care noi am fost aleși să conducem destinul profesiei de audit din țara noastră.

În toată această perioadă la care ne referim, sarcini importante au stat în fața Consiliului în ceea ce privește **consolidarea reglementărilor juridice a activității de audit în România**. Ea a început încă din 1999, atunci când a fost aprobată Ordonanța 75, în baza căreia funcționăm la ora actuală, ordonanță care a devenit lege pe parcurs. Consiliul provizoriu, care de fapt s-a alăturat Consiliului Camerei pe toată această perioadă, a desfășurat o activitate intensă în ceea ce privește elaborarea și aprobarea materialelor necesare unei funcționări normale a Camerei. Astfel, am reali-

zat Regulamentul de organizare și funcționare. Cunoașteți acest fapt pentru că dumneavoastră ați aprobat ultimele modificări ale acestor reglementări, apoi am obținut aprobarea prin hotărâre de guvern.

Apoi, sigur, prin hotărârile Consiliului au fost adoptate o serie întreagă de lucrări legate de activitatea practică a auditorilor financiari; mă refer aici la normele minimale de audit, normele privind controlul calității activității de audit financiar, normele și regulamentul privind pregătirea profesională continuă atât a auditorilor, cât și a stagiatorilor și normele privind asigurarea de risc profesional.

Dacă privim graficele ce vizează poziția în piață a activității noastre de audit, modul de evoluție al acestuia, vă spuneam la început, la ora actuală avem înregistrați în Registrul auditorilor financiari al Camerei 1.598 de auditori, din care activi 1.327 și 264 sunt non-activi; iar 7 dintre cei 1.598 nu și-au declarat poziția până la ora actuală.

În ceea ce privește societățile de audit înființate în conformitate cu Legea 31, respectiv cu Codul Comercial, la ora actuală avem înscrise în registrul public un număr de 596 de societăți care desfășoară activități de

audit. Constatăm că a fost o creștere continuă și constantă a numărului acestor societăți comerciale, ceea ce înseamnă interesul de echipă al auditorilor în desfășurarea activității noastre.

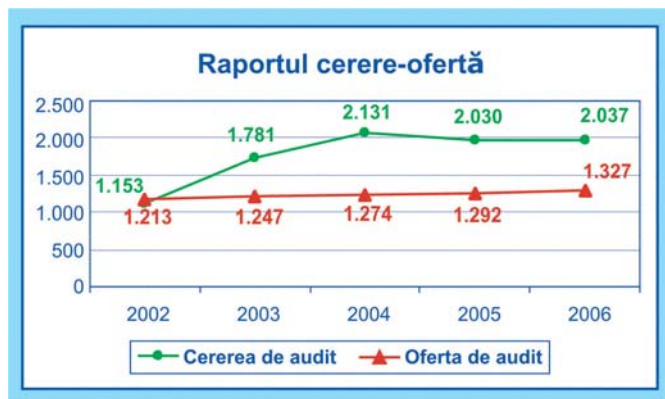
	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Societăți care aplică OMFP 94/2001, respectiv OMFP 1752/2005	197	969	1379	1746	1746	1746
Instituții reglementate de B.N.R. (bănci)		39	38	38	38	39
Instituții reglementate de B.N.R. (cooperative de credit*)		100	100	88	100	100
Instituții reglementate de C.N.V.M.			217	217	100	115
Instituții reglementate de C.S.A.		45	47	42	46	37
TOTAL		1153	1781	2131	2030	2037

Cât privește cererea, am pornit de la 197 de unități ale căror situații financiare au fost auditate și am ajuns la ora actuală, la sfârșitul perioadei 2004-2005, la 1.746. Deci, și în acest domeniu observăm o creștere constantă.

Privind structura entităților asupra cărora auditorii și-au exprimat o opinie printr-un raport, observăm că, pe lângă cele 1.746 de societăți la începutul anului

2006, societățile noastre de audit și auditorii persoane fizice independente mai desfășoară misiuni de audit la 39 de instituții reglementate de Banca Națională, la cele 100 de cooperative de credit, la cele 115 instituții reglementate și supravegheate de CNVM, precum și la 37 de instituții din domeniul de asigurare – reasigurare a căror activitate este reglementată de Comisia de Supraveghere a Asigurărilor.

Privind raportul cerere-ofertă, observăm că cererea se găsește deasupra ofertei, așa încât considerăm o creștere corespunzătoare și o poziție corespunzătoare a acestui raport.

În toată această perioadă, cum bine știți, noi am organizat două teste de acces la stagiul și trei examene de acces la profesie, mă refer la acela din 2006 din sesiunea martie-aprilie. Reamintesc, avem la ora actuală sau am avut, dacă vreți, la 31 decembrie 2005, 2.261 de persoane în stagiul, candidații intrați în 2002, și 3.647 de persoane, candidații intrați în 2004.

Referitor la pregătirea profesională continuă a auditorilor și a stagiilor, reamintesc obligativitatea auditorilor de a presta anual 20 de ore pregătire structurată, respectiv pregătire organizată de Camera și 20 de ore pe un pregătire nestructurată.

Vă informez că, până acum, cu toate greutățile pe care le-am avut, am reușit să desfășurăm acest program de pregătire continuă, în condiții, spunem noi, corespunzătoare și că, în marea majoritate, atât auditorii, cât și stagiarii s-au achitat de această sarcină, dacă vreți foarte importantă, care până la urmă demonstrează capacitatea noastră de pregătire profesională.

Acordăm și am acordat o atenție deosebită pregătirii stagiilor. În decursul timpului, standardele de educație profesională s-au modificat. De aceea, cele două serii de stagii au cunoscut două moduri de efectuare a acestor stagii. Mă refer la stagiarii din 2004, a căror programă a fost defalcată în două părți. O primă parte, respectiv o treime din perioada de stagiul, a fost supusă unei pregătiri teoretice formate din 25 de ore pregătire din domeniul auditului și în jur de 15 ore pregătire din domeniul contabilității. Această cerință sau de fapt, acest mod de organizare a stagiilor, a pregătirii acestora, rezidă și din cerințele standardelor de educație profesională.

Suplimentar acestor pregătiri, Camera a avut preocupări de a prezenta și alte teme de importanță majoră în activitatea noastră, bineînțeles, la momentele respective. Astfel, am organizat un seminar cu o prezență deosebită, a unor consultanți americani, privind guvernarea corporativă și etica profesională în audit.

De asemenea, tot în acest domeniu am marcat împlinirea celor cinci ani de activitate a Camerei printr-un simpozion internațional, unde, de asemenea, au fost dezbătute probleme legate de pregătire, de calitate, în general de activitatea auditorilor, tocmai pentru a întări poziția auditorului în economia și societatea românească.

Totodată, în decursul timpului am avut grijă să avem un corp de formatori, prin intermediul cărora să transmitem informațiile din programele de pregătire atât la nivelul stagiilor, cât și la nivelul auditorilor. Astfel, am desfășurat un program de pregătire de formatori, la ora actuală având în portofoliul Camerei în jur de 100 de astfel de formatori.

Luând în considerare pretențiile tehnice ale organismului de reglementare a piețelor - CNVM, precum și ale protocolului pe care Camera l-a încheiat cu această instituție am pregătit împreună 261 de auditori financiari, capabili să auditeze situațiile financiare ale entităților supravegheate și reglementate de Comisia Națională a Valorilor Mobiliare.

Desigur, există prevederi regulamentare și pentru cei care, dintr-un motiv sau altul, obiectiv sau subiectiv, nu participă la cursuri de pregătire. Reamintesc doar faptul că, dacă timp de doi ani consecutiv, un auditor financiar nu participă la cursurile de pregătire sau nu face dovada că a urmat cursuri din categoria celor nestructurate, i se poate retrage viza anuală. În cazul stagiilor care nu au participat la cursurile de pregătire profesională continuă, acestora li se prelungește perioada de stagiul cu un an.

În ceea ce privește sprijinul pe care noi, Camera, îl acordăm auditorilor, și nu numai auditorilor, avem constituit la nivelul Departamentului de Servicii pentru membri un Grup de lucru, în care am atras cei mai importanți specialiști în domeniu și de la societățile din Big Four, din partea Ministerului Finanțelor Publice și din cadrul societăților de audit. Grupul de lucru răspunde la întrebările puse de dumneavoastră, în vederea lămuririi unor spețe concrete ivite în realizarea misiunilor de audit. S-a creat un sistem informațional între membrii Camerei și acest grup, astfel încât să răspundem - și în timp util, dar și pertinent - la problemele ridicate. Grupul de lucru are, de asemenea, preocupări în ceea ce privește elaborarea suportului de curs sau a suporturilor de curs pentru tematicile puse în discuție cu ocazia programului de pregătire profesională.

Controlul calității, problemă ridicată și de domnul Kenneth Murray aici, frământă întreaga lume interesată de auditul financiar, organizațiile profesionale mondiale și regionale, pentru că, până la urmă, pe activitatea noastră, pe ceea ce noi realizăm și transpunem în rapoartele noastre, se bazează în deciziile lor foarte mulți investitori, foarte mulți consumatori de

astfel de informații. Din acest motiv, am căutat ca, în toată această perioadă, să întărim Departamentul de monitorizare și inspecție, să cuprindem în programul de inspecție marea majoritate a firmelor de audit și, de ce nu, să evaluăm nivelul de realizare a acestor misiuni, evaluare pe care noi o apreciem a fi încadrată pe patru nivele, așa după cum dv. cunoașteți de fapt acest lucru, fiindcă am prezentat toate aceste norme la timpul potrivit și le și aveți.

Ceea ce este important, în 2005 din numărul total de 596 de firme de audit, am inspectat un număr de 158 de firme, și un număr de 63 de persoane fizice. Sigur că orientarea noastră, a Camerei, a Biroului Permanent, a Departamentului de monitorizare și control a fost spre firmele de audit, pentru că marea majoritate a misiunilor de audit sunt efectuate de aceste firme.

De asemenea, la cererea CNVM am desfășurat o acțiune importantă de a verifica, de a ne apleca asupra rapoartelor de audit la societățile ale căror valori mobiliare sunt aprobate la tranzacționare. Am desfășurat asemenea acțiuni, la cererea CSA, și în domeniul asigurărilor. Ne-am spus un punct de vedere, punct de vedere ce a fost însușit de cele două organisme de reglementare.

Cât privește strategia de comunicare a Camerei, sigur, am început de la banalele scrisori, cum bine știți, și am ajuns la schimburile de informații pe internet. Avem o pagină pe internet, mult accesată, probabil legată și de interesul pe care îl prezintă comunicarea între Cameră în susținerea activității de audit la nivelul firmelor de audit, dar și de interesul pe care-l au ceilalți parteneri ai noștri: societatea civilă, bunăoară, mediul de afaceri, organizațiile nonguvernamentale. Am avut, de foarte multe ori, un număr impresionant de accesări pe site. Tot în acest domeniu am încercat, și cred că am reușit, să îmbunătățim relația cu media. Dumneavoastră cunoașteți costurile acestei relații și costurile informării prin media, dar de vreun an și jumătate, cum bine știți, ne-ați auzit vorbind la radio, pe diverse posturi, transmițând diverse informații la zi în ce privește activitatea Camerei, în ce privește activitatea membrilor Camerei, activitatea organelor de conducere.

Și, bineînțeles, nu în ultimul rând, revista noastră. Am încercat și chiar am reușit - și cred că sunteți în asentimentul meu - să realizăm în ultimul timp o revistă de calitate. Am făcut un salt substanțial, de la vechea formă a revistei, sigur o formă de început, la revista actuală, care vă este la îndemână, pe care noi o trimitem prin grija aparatului executiv, la adresele dumneavoastră sau v-o înmânăm cu diferite ocazii. Aș menționa întâlnirile zonale, ale căror baze le-am pus în ultimul timp. Considerăm întâlnirile respective ca parte integrantă în procesul de pregătire continuă a dumneavoastră, ca parte integrantă în programul structurat de pregătire profesională. Sigur, nu am

ajuns încă în toată țara, dar vreau să vă reamintesc că am avut trei întâlniri la nivelul Capitalei, unde avem marea majoritate a auditorilor financiari, am avut o întâlnire la Cluj, am avut o întâlnire la Pitești, pentru partea de sud a țării. Urmează ca noul Consiliu, dacă consideră necesar, să continue cu partea vestică, cu partea sud-estică și cu Moldova.

În ceea ce privește colaborarea cu organismele și instituțiile naționale de interes pentru activitatea din România, în toată această perioadă și în ultimul timp am accentuat contactele de colaborare cu organisme de reglementare, după cum spuneam, cu Comisia Națională de Valori Mobiliare, Comisia de Supraveghere a Asigurărilor și cu Banca Națională. De asemenea, cu organismele profesionale, și încep tocmai cu organismul nostru frate, Corpul Experților Contabili și Contabili Autorizați, sigur în măsura în care s-a putut dezvolta o astfel de colaborare. Avem strânse legături cu Uniunea Națională a Practicienilor în Reorganizare și Lichidare, unde, de fapt, suntem și membri, cu Asociația Națională a Evaluatorilor din România, cu Uniunea Profesiiilor Liberale din România.

Totodată, avem relații bune de colaborare cu instituțiile statului, mă refer la Ministerul Finanțelor Publice, la Ministerul Integrării Europene, dar și cu celelalte organisme care reprezintă fie societatea civilă, fie chiar segmentul nostru de activitate, respectiv cu Consiliul Contabilității și Raportărilor Financiare, dar și la Camera de Comerț și Industrie a României, cu Camera de Comerț și Industrie a municipiului București, dar și cu camerele de comerț din celelalte județe. Nu de mult am participat și am prezentat un material despre Camera Auditorilor Financiari și activitatea mem-

brilor săi la un seminar organizat de Camera de Comerț și Industrie a municipiului București.

În ceea ce privește activitatea internațională, ea nu poate fi lăsată în afara activității Consiliului, în afara activității Biroului Permanent. De aceea, în această perioadă am făcut demersurile necesare și am reușit să devenim membri asociați ai celei mai importante organizații internaționale, respectiv IFAC – Federația Internațională a Contabililor. De asemenea, avem documentația depusă pentru a fi luați în discuția comitetului de profil și apoi supuși aprobării Adunării generale, a Federației Europene a Contabililor, dar și a Federației Experților Contabili Francofoni. Am întreprins demersuri și pentru a ne alătura eforturilor organizațiilor de profil din partea noastră geografică.

Pentru toate aceste rezultate, vreau să vă aduc mulțumiri, în primul rând dumneavoastră, pentru că nu ne-ați pus în situații dificile prin activitatea pe care ați desfășurat-o, în misiunea pe care o aveți și în realizarea contractelor pe care le-ați încheiat cu beneficiarii dumneavoastră. De asemenea, vreau să mulțumesc Consiliului Camerei, care, după această ședință, își va înceta activitatea, să mulțumesc Biroului Permanent pentru că socot că este deosebit de meritorie contribuția adusă la aceste realizări. E un timp scurt cel parcurs de noi, dar realizările sunt destul de importante.

Și încă o dată, și închei cu acest lucru, mulțumesc Institutului Scoțian al Profesiiei Contabile, care a fost alături de noi de fiecare dată, care ne-a îndrumat cu competență pașii și pe care îi rog în continuare să fie alături de noi pentru că simțim nevoia de a avea buni prieteni cărora să ne adresăm ori de câte ori avem nevoie.“

Situațiile financiare ale anului 2005 și propuneri pentru bugetul 2006

Emil CULDA,
*vicepreședinte
al CAFR*

„Doamnelor și domnilor, stimați colegi, am o misiune relativ simplă, în sensul că am vreo trei restricții sau avantaje importante în ceea ce trebuie să vă prezint. Odată că va trebui să fiu foarte scurt pentru a ne încadra în program, în al doilea rând, va trebui să

vorbesc în limbajul cifrelor și, în al treilea rând, și poate chiar cel mai important, am chiar situații ușor de prezentat pentru că atât bilanțul, cât și contul de profit și pierderi, cât și bugetul nu arată deloc rău.

Voi începe cu bilanțul anului 2005, care prezintă un total al activelor de 3.227.860 lei, din care imobilizări corporale - 2.531.271 lei, vi le spun cele mai importante, evident, active circulante - 669.815 lei, cheltuieli în avans - 270 lei. Ceea ce este mai important, cred eu, este faptul că la datoriile curente am avut sold de 111.995 lei, la activele circulante nete, în această situație, avem un excedent, putem spune, o situație pozitivă de 547.290 lei, datoriile peste un an 801.011 lei și cel mai important lucru, evident, avem capitaluri proprii 2.304.054 lei. Cu alte cuvinte, averea Camerei arată cât se poate de bine și, evident, că se poate face remarca că ea constă, în principal, în acele active imobilizate, știți foarte bine, am făcut acea achiziție importantă a sediului, a excedentului dintre activele curente și datoriile curente.

În ceea ce privește contul de rezultate, veniturile totale ale activității în această perioadă a anului 2005 au fost de 3.463.317 lei, din care din cotizații 1.973.766 lei, din taxele de înregistrare 976.900 lei, alte venituri financiare, cursuri, examene, sponsorizări ș.a.m.d. - 512.651 lei. Cheltuielile aferente aceleiași perioade au fost de 2.101.948 lei, din care cheltuieli cu personalul 995.892 lei, cheltuieli cu serviciile înregistrate de terți 907.709 lei, alte cheltuieli, de mai mică importanță, sunt sub 100.000 lei. Totalul de fapt și rezultatul activităților fără scop patrimonial în această perioadă a fost de 1.361.369 lei, ceea ce arată, de asemenea, ce spuneam la început, o situație cât se poate de pozitivă pe linia rezultatelor anului 2005.

În ceea ce privește bugetul aceleiași perioade, voi menționa principalele costuri ale acestuia, ele arătând în general, așa cum am spus, realizări pozitive, în sensul în care aproape toate veniturile sunt, cu excepția unei poziții mi se pare, cu procente peste o sută, iar cheltuielile în general toate sub o sută. Voi începe cu veniturile. S-au realizat în proporție de 103%, respectiv, am previzionat 3.820.668 lei și am realizat 4.297.785 lei. Avem și sold de început de perioadă, pe care l-am menținut, la care s-au alăturat rezultatele anului trecut.

În această perioadă, principalele venituri au fost următoarele: veniturile din activitățile fără scop patrimonial, fără îndoială, și dintre acestea veniturile din cotizații fixe 481.235 lei, cotizații variabile 934.224 lei, din tarifele de stagiu și alte activități de aceeași natură 1.466.207 lei, cote părți cursuri 328.947 lei. Sunt și alte venituri, nu sunt foarte importante, în total acestea reprezentând în jur la 200.000 lei. Cheltuielile aferente aceleiași perioade s-au realizat în proporție de 84%, respectiv am avut previzionate cheltuieli totale în

sumă de 2.199.203 lei și am realizat 2.101.948 lei, ceea ce înseamnă 84%, din care cele materiale totale sunt 702.891 lei, în procent de 81% față de previzionat, cheltuielile cu personalul 995.892 lei, adică 94% din ceea ce era previzionat, cheltuieli de capital 384.580 lei, 69% față de previziuni. Aici, în principal, avem acele cheltuieli specifice achiziției pe care am făcut-o la imobilizări corporale. Cu alte cuvinte, am avut un excedent curent de 1.361.369 lei și un excedent pe total cumulat de 2.195.835 lei, ambele însemnând 170%, respectiv 134% față de cifrele previzionate.

Bugetul de venituri și cheltuieli previzionat pentru anul 2006 înseamnă venituri totale 4.833.369 lei, din care sigur la începutul perioadei rămân 1.361.369 lei, perioada curentă veniturile pentru perioada 2006 înseamnă la previzionat 3.472.000 lei. Dintre acestea le voi menționa pe cele mai importante: din cotizații fixe 547.000 lei, cotizații variabile 1.250.000 lei, venituri aferente activității de stagiu 380.000 lei, alte venituri, de asemenea financiare, cursuri, examene, 1.145.000 lei. Cheltuielile aferente previzionate sunt următoarele: cheltuieli totale 3.462.000 lei, din care cheltuieli cu personalul - 1.500.000 lei, cheltuieli materiale 1.593.000 lei, cheltuieli de capital - 335.000 lei. Cu alte cuvinte, avem un excedent prevăzut pentru exercițiul curent de 10.000 lei și un excedent cumulat de 1.371.369 lei.

Cam acestea sunt cifrele de bază privitoare la situațiile financiare realizate în perioada anului 2005, respectiv ale bugetului pe 2006, toate arătând, așa cum am spus, o situație pozitivă. Ceea ce mă bucură, din punctul meu de vedere, dacă aș analiza această situație financiară, este capitalul propriu consistent și, bineînțeles, rezultatele pozitive ale exercițiului precedent și cele prevăzute în bugetul pentru 2006. Sper să se realizeze aceste cifre cel puțin la același nivel, cu rectificările de rigoare, poate chiar mai bine.”

Raportul Comisiei de auditori statutari

**Mihai Aristotel
UNGUREANU**

„Subsemnatul, Mihai Aristotel Ungureanu, împreună cu distinsa doamnă Georgeta Petre și cu distinsul

coleg Ion Manole, în calitate de auditori statutari, am procedat la verificarea situațiilor financiare anuale întocmite de Camera Auditorilor Financiar din România la data de 31 decembrie 2005. În urma verificării efectuate s-au constatat următoarele: evidența contabilă este organizată potrivit prevederilor legale în vigoare, aprobate prin Ordinul Ministrului Finanțelor 1829 din 2003, privind aprobarea planurilor de conturi pentru persoanele juridice fără scop patrimonial și a Normelor metodologice de utilizare a acestora. Registrele legale au fost întocmite și ținute la zi, operațiunile înregistrate în contabilitate având la bază documente justificative care poartă semnăturile persoanelor împuternicite de Consiliul Camerei. Ne-am oprit atenția asupra datelor de bilanț, dar ele fiind prezentate minuțios de către colegul din Consiliul Camerei, domnul Emil Culda, după cum ați constatat și dumneavoastră. Nu vreau să le trec în revistă și vă asigur că ne-am aplecat cu toată seriozitatea asupra rezultatelor exercițiului curent pornind de la rezultatele raportului din exercițiul anterior, luând în calcul veniturile realizate, și cheltuielile efectuate, iar concluziile sunt cele spuse în preambul. De asemenea, am avut în atenție și inventarierea patrimoniului și am constatat că s-a desfășurat în baza Deciziei nr. 2867 din 30 dec. 2005, în conformitate cu prevederile Ordinului ministrului Finanțelor Publice nr. 1753/2004 privind inventarierea elementelor de activ și pasiv. În urma inventarierii nu au rezultat diferențe între soldurile scriptice și stocurile factice.

În concluzie, Comisia de auditori statutari a constatat că situațiile financiare anuale reflectă realitatea operațiunilor efectuate în cursul exercițiului financiar 2005 și propune aprobarea acestora.”

Obiective strategice pentru perioada 2000-2010 și Programul de acțiune al Consiliului pe anul 2006

**Eugen
NICOLĂESCU,**
*prim-vicepreședinte
al CAFR*

„Stimate colege și colegi, cred că o organizație serioasă cum este a noastră, și avem toate motivele să fim mândri că suntem o organizație serioasă, trebuie să-și

propună și obiective strategice pe un termen mai lung. De aceea, înainte de a ne stabili obiectivele pentru anul 2006, programul nostru de activități, trebuie să ne încadrăm într-o viziune mai largă și în acest sens vă propunem o serie de obiective strategice pe care viitorul Consiliu să le aibă în vedere pentru perioada 2006-2010. Am să mă opresc doar la câteva dintre acestea, care cred că ar trebui să dirijeze foarte serios activitatea noastră viitoare. Mă refer în primul rând la faptul că trebuie să dezvoltăm mult mai mult activitatea pentru membri. De aceea, cred că o consultanță tehnică permanentă și profesionistă este un obiectiv important. De asemenea, tehnici de comunicare mai bine puse la punct între Camera și dumneavoastră trebuie să fie un aspect important al activității noastre și, bineînțeles, va trebui să facem studii de piață, astfel încât profesia noastră să se dezvolte științific, așa cum de fapt ea este.

În ceea ce privește departamentul de învățământ și admitere, pentru perioada următoare, punem accent deosebit pe pregătirea profesională. Cred că este lucrul cel mai important cu care noi putem să venim în fața tuturor celorlalți, în fața celor care beneficiază de serviciile noastre. Vorbim de pregătirea profesională a auditorilor financiari pe baza prevederilor internaționale în domeniu, vorbim de perfecționarea tematicii cursurilor de pregătire. Fac o mică paranteză: de fiecare dată, în ultimii ani, dumneavoastră ați venit cu fel și fel de propuneri foarte bune și foarte interesante pentru ca toate cursurile pe care le organizăm să aibă un pronunțat caracter practic și concret și care să ajute efectiv la dezvoltarea profesiei. Ca atare, îmbunătățirea calității materialelor didactice este un obiectiv strategic. Bineînțeles, dezvoltăm și cursuri de pregătire profesională în domenii specifice. Monitorizare și competență profesională, este un departament care va avea mult de lucru în viitor, vorbim de creșterea calității activității de audit, vorbim de asigurarea independenței auditorilor, vorbim de colaborarea cu organismele de reglementare și supraveghere în ceea ce privește controlul calității. Lucru de altfel subliniat și în cuvântul invitațiilor noastre, care au mult mai multă experiență și competență în domeniu.

Relațiile internaționale trebuie, de asemenea, să fie un obiectiv major, având în vedere că, după toate speranțele noastre, România va fi în curând membră a Uniunii Europene și intrăm într-o altfel de relație cu aceste organisme. Afilierea Camerei la organismele internaționale este un obiectiv pe care l-am promovat de câțiva ani și sperăm să-l atingem concret în următorii ani. Promovarea imaginii Camerei pe plan extern, de asemenea, va fi un obiectiv strategic și schimburile de informații permanente cu materiale documentare, cu organismele de profil trebuie să fie, de asemenea, în atenție.

Departamentul de conduită și disciplină profesională trebuie să aplice efectiv toate reglementările IFAC în

domeniu. Iar în ceea ce privește serviciile generale, cred că aici trebuie să asigurăm echilibrul financiar al Camerei, iar din ceea ce ne-a prezentat colegul nostru Emil Culda înseamnă că suntem pe un drum bun, dar trebuie să-l continuăm și să creștem calitatea activității în acest domeniu.

După ce am prezentat obiectivele strategice pe termen mediu și lung, ne întoarcem la programul de activități pe anul 2006, și aici luăm, de asemenea, departamentele pe care Camera le are și care au funcționat până acum. Este clar că în domeniul profesional, efectiv va trebui să continuăm permanent să actualizăm toate standardele cu care noi operăm; să îmbunătățim manualul privind controlul calității. Ne propunem pentru anul 2006, pentru partea a doua a acestui an, să dezvoltăm o colaborare mai strânsă cu Ministerul Finanțelor Publice și cu Consiliul Contabilității și Raportărilor Financiare pentru implementarea noii Directive a 8-a. Nu o să fie un lucru ușor, dar o asemenea colaborare ne dă o perspectivă că putem să realizăm o colaborare eficientă și corectă. Actualizarea normelor minimale de audit va trebui să fie, în trimestrul IV, chiar un obiectiv important. Trecerea la Uniunea Europeană va trebui să ne găsească cu această realizare actualizată.

Controlul calității este un obiectiv important în monitorizarea și îndrumarea auditorilor financiari care au obținut calificativele B, C și D. În trimestrul al treilea urmează să se elaboreze raportul semestrial cu privire la gradul de conformitate. De asemenea, avem ca obiectiv asigurarea transparenței în ceea ce privește rezultatele inspecțiilor și ne vom strădui să fie chiar foarte transparent rezultatul acestor inspecții, astfel încât fiecare să fie corect informat.

Verificarea procedurilor de control al calității activității de audit trebuie, de asemenea, să se ridice la nivelul angajamentelor de audit pe care noi ni le-am asumat.

După aceea, avem în programul de activități un capitol foarte extins în ceea ce privește pregătirea profesională. Este esențial pentru noi, pentru toți, să avem o pregătire profesională corectă, bună și, ca atare, și activitatea noastră să fie apreciată corespunzător. În trimestrul IV 2006, vor fi organizate cursuri de pregătire profesională pentru cei care au fost admiși la stagiul în 2002, cursuri pentru pregătirea profesională de 25 de ore pentru stagiarii admiși în 2004, precum și cursuri pentru auditorii financiari în cele 20 de ore programate. Și vom încerca, de asemenea, să organizăm o serie de seminarii pentru promovarea profesiei, la care să fie invitați auditori financiari, dar mai ales reprezentanții societăților care sunt sau care doresc să fie supuse auditului financiar.

În trimestrul trei vom continua verificarea caietelor de

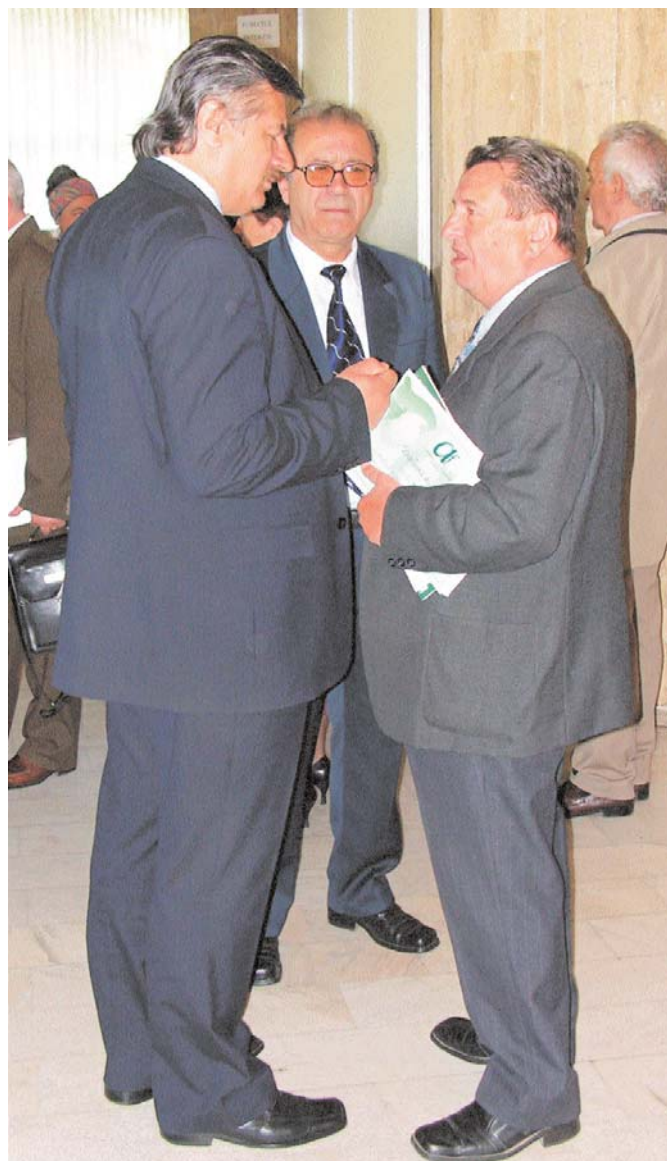
practică, a rapoartelor și vizarea legitimațiilor stagiariilor în activitatea de audit în tot anul 2006. Vom dezvolta unele cursuri de audit intern în trimestrul trei, vom proceda la înscrierea în anul doi cu îndrumător de stagiu a stagiariilor admiși în 2004. În cursul acestui trimestru, vom organiza cursuri de pregătire profesională pentru stagiarii admiși în urma testului de verificare a cunoștințelor în domeniul financiar contabil din 4 decembrie 2004. Această activitate s-a derulat, de fapt, din trimestrul patru 2005 și continuă în prezent. De asemenea vom organiza cursuri de pregătire profesională pe tematică specifică pieței de capital, potrivit protocolului CNVM.

Apoi, avem în atenție organizarea, în trimestrul trei 2006 a cursurilor de pregătire profesională pentru auditorii financiari care au obținut calificative slabe în urma inspecțiilor. Vom înființa un forum de discuții și probleme legate de educație profesională și examene, un forum pe site-ul Camerei Auditorilor - din trimestrul patru 2006 și, bineînțeles, vom asigura corelarea normelor privind pregătirea profesională continuă, elaborate de Cameră cu normele din domeniul pregătirii profesionale continue elaborate de IFAC și IFRS. În sprijinul membrilor vom publica, așa cum facem anual, registrul auditorilor financiari din România în Monitorul Oficial.

Din acest trimestru și până la sfârșitul anului, vom organiza o serie de seminarii în diverse județe din țară pentru promovarea profesiei de auditor financiar, vom actualiza baza de date și corelarea acesteia cu normele și hotărârile Camerei, aceasta fiind o activitate cu caracter permanent. Vom elabora unele materiale cu legislația care reglementează activitatea Camerei și cu hotărârile admise de Cameră adresate membrilor săi, sub formă de supliment la revista Camerei. Lunar, vom face acest lucru o dată cu publicarea revistei, astfel încât informarea dv. să fie cât mai operativă și eficientă. Vom prezenta, de asemenea, în limba engleză materialele de interes internațional pe site-ul Camerei, făcând parte, de fapt, din strategia noastră de integrare cu organismele profesionale internaționale. Vom actualiza periodic site-ul Camerei și vom continua activitatea grupului de lucru constituit la nivelul departamentului de servicii pentru membri, pentru elaborarea unor soluții la problemele pe care dv. le ridicăți.

Colaborarea cu organisme interne de interes, cred că s-a vorbit destul și cred că toți suntem de acord că trebuie să avem o colaborare bună cu Consiliul Contabilității și Raportărilor Financiare și, de asemenea, cu CECCAR și cu alte organisme profesionale și de reglementare. O paranteză: noi avem această disponibilitate, sper să o aibă și aceste organisme.

În ceea ce privește activitățile internaționale, vorbim aici de finalizarea procedurilor de aderare în vederea

afilierii Camerei la Federația Europeană Experților Contabili, la Federația Internațională a Experților Contabili Francofoni (FIDEF), la Parteneriatul Sud - Est European pentru Dezvoltarea Contabilității. Este o activitate care ia mult timp de lucru departamentului de relații internaționale, dar cred că este în folosul nostru, al tuturor.

Urmărim încheierea unui acord de colaborare profesională cu ICAS în trimestrul trei 2006, iar cuvântul colegului nostru de la ICAS cred că înseamnă un acord dinainte dat pentru realizarea unui asemenea acord de colaborare. Vom participa la activitățile prevăzute în Planul de acțiune pe țară pentru conformitatea legislației și a reglementărilor din domeniul financiar contabil și de audit, cu normele și standardele europene și internaționale. De asemenea, vom dezvolta relații de colaborare cu organizațiile profesionale din domeniul auditului financiar din alte țări, vom participa la activitățile Federației Internaționale a Contabililor și, sper să fie o noutate, 26-27 octombrie 2006, să organizăm primul Congres de audit financiar în România.“

Ion COCHINĂ

„Trei probleme aş vrea să ridic în şedinţa noastră de astăzi. Una ar fi faptul că apreciez în mod deosebit contribuţia Camerei Auditorilor Financiari din România şi îndeosebi a consiliului de conducere al acesteia în ceea ce priveşte activitatea noastră, a membrilor auditori financiari şi, bineînţeles, dezvoltarea activităţii economice din România prin contribuţia membrilor noştri.

În al doilea rând, - ca o propunere – aş dori implicarea mai puternică totuşi a organizaţiei noastre în ceea ce priveşte dezvoltarea aspectelor financiar-contabile din România sau a părţii care se referă la activitatea economico-financiară a întreprinderilor. Surprinzător pentru mine, de la an la an apar elemente noi, birocratice. S-a mai vorbit, mi-aduc aminte, acum un an, cred că şi la Conferinţa de acum doi ani, şi în loc să se micşoreze aspectele strict birocratice, după părerea mea, acestea se măresc. Adică noi declaraţii, noi fonduri, noi aspecte la care firmele mai mici sau mai mari trebuie să facă faţă. Nu ştiu în ce concepţie desfăşurăm noi activitatea şi pentru cine, dar nu cred că este în interesul economiei româneşti. Faptul că o mulţime de persoane trebuie să stea la rânduri, la cozi de toate felurile pentru a depune declaraţii de tot felul nu mi se pare normal. Ca să nu mai luăm în considerare şi aspectul că majoritatea reglementărilor care apar sunt lipsite de elemente concrete de aplicare. Este vorba nu numai de norme de aplicare, fiindcă nici nu ar trebui să fie întotdeauna necesare acestea, dar este vorba şi de imposibilitatea aplicării unor prevederi legale. Legat de aceasta, aş dori ca organizaţia noastră, Camera Auditorilor Financiari din România, să devină şi să se menţină una dintre organizaţiile moderne în România, aceea care învaţă, aşa cum se spune, din punct de vedere managerial. Adică, pe de o parte, prin desfăşurarea activităţilor de către membri în cadrul organizaţiei să-i învăţăm şi pe alţii cât mai multe lucruri, după aceea să învăţăm foarte mult şi noi pentru noi şi uneori, unii de la alţii.

Al treilea punct cu care vă reţin atenţia, şi ultimul probabil, se referă la o rugămintă personală către domnul ministru Nicolăescu, de a-şi retrage candidatura

din Consiliul Camerei. Sigur că este surprinzător ceea ce spun eu, fiindcă prevederile în ceea ce priveşte procedura de depunere a candidaturii, nu conţin elemente foarte clare şi foarte concrete. Dar având în vedere activitatea intensă a dânsului pe multiple planuri, cred că este bine ca dânsul să desfăşoare activitatea, eventual dacă are timp, de auditor-financiar. Am în vedere şi faptul că inclusiv Guvernul din care face parte şi inclusiv, dacă vreţi dumneavoastră, ministerul din care face parte a derulat şi a desfăşurat activităţi care vin în sprijinul a ceea ce am spus eu mai devreme, că duce la birocratizarea puternică a României, fiindcă au reapărut declaraţiile privind aspectele de sănătate. Dacă noi nu suntem în stare să ţinem evidenţa încasărilor şi să facem previziuni privind posibilele încasări şi nu există altă modalitate decât prin declaraţii, să angajeze oameni că trebuie să plătească ş.a.m.d. Mi se pare anormal procedeul actual.

Al doilea lucru, cred că dânsul poate, şi acum am în vedere şi expresii utilizate inclusiv în prima lege bancară din România, care a permis foarte multe, fiindcă exista acel „poate” să ceară garanţii. Banca, atunci când aprobă credite şi unii nu au reuşit să mai plătească acele credite datorită aceluşi „poate”, referitor la domnul ministru vroiam să spun că ar putea să influenţeze situaţii în care firme la care lucrează dânsul sau firme din angrenajul, din apropierea dânsului, să fie avantajate. O astfel de eventuală discuţie în

Consiliul Camerei cred că i-ar face pe membrii consiliului să nu aibă nici o posibilitate de a lua vreo atitudine.

Așa cum bănuiesc că nimeni nu ar fi îndrăznit, să-mi scuze, să zicem, dânsul, cerința mea sau rugămintea mea dacă vrei, colegială, prietenească, nici unul dintre membrii Consiliului sau cei care s-au preocupat acum de preluarea, analiza acestor candidaturi nu cred că ar fi îndrăznit să-i sugereze ceva de genul acesta. Cu scuzele de rigoare, vă rog foarte mult să mă scuzați, domnule ministru, aceasta este credința mea.”

**Alexandru
MARAFET**

„Am să vă rețin atenția cu o singură problemă, aferență noului Consiliu de conducere al Camerei. Este o problemă pe care am mai ridicat-o la conferințele noastre anterioare, legată de activitatea, între ghilimele, a auditorilor nonactivi. Spuneam că practica a demonstrat că oricât de autodidact ai fi, oricât de mult ai intensifica eforturile pentru a fi la zi cu aspectele teoretice ale legislației și cu alte norme metodologice, totuși practica te învață multe lucruri. Am solicitat atunci și revin și acum la nevoia ca și cei non-activi să fie încadrați într-o activitate opțională, limitată la un singur angajament pe an, poate fi chiar fără angajament pecuniar, pentru care cel în cauză să răspundă deplin la nivelul integrității, competenței și independenței.”

Daniel UDRESCU

„Stimați colegi, domnule președinte, onorat Consiliu, doresc, în primul rând, să vă felicit pentru realizările pe care le-ați avut în perioada acestor cinci ani. În al doilea rând, aș dori să fac câteva recomandări, pe care

consider că ar fi necesar să le trecem la obiective strategice. M-am uitat la buget și am observat că este un buget deosebit. Avem realizări, este bine, dar consider că o organizație nonprofit ar trebui să nu aibă profit; de aceea, aș recomanda ca ceea ce noi avem, numărul pe care îl avem, să punem o limită acestui număr cât să avem la sfârșit de an sau peste care să nu putem să trecem și restul să fie reinvestit pentru interesele membrilor.

În al doilea rând, la partea de dezvoltare-organizare - personal, managementul, marketingul, consultanța nu au fost menționate. Aș dori foarte mult ca în obiectivele strategice pe care le aveți pentru serviciile membrilor trebuie să fim un pic direcți și să spunem: noi, membrii, avem nevoie de un manual, respectiv organizarea firmei, avem nevoie de un manual de dezvoltare a managementului firmei, avem nevoie de un manual care să ne spună cum se face marketingul specific auditorilor. Aceste elemente sunt importante pentru dezvoltarea noastră ca auditori, ca firme de audit puternice, care să ofere clienților noștri un serviciu, dacă noi ne organizăm bine și suntem puternici și tari și clienții noștri vor beneficia de acest lucru.”

Gheorghe LAMBRU

„Onorat prezidiu, stimați colegi, cred că sunt în asentimentul dv. și personal să apreciem materialele care au fost prezentate astăzi de Camera Auditorilor Financieri. Au fost binevenite, în sensul că ne informează în spiritul principiului transparenței, ne informează despre ceea ce se întâmplă la organul central, respectiv Camera Auditorilor Financieri și, în același timp, ne mobilizează cu ceea ce trebuie să facem noi în teritoriu.

O altă problemă: aș aprecia colaborarea pe care o avem cu Camera Auditorilor Financieri din România, respectiv cu personalul care activează în această Cameră, în sensul că întotdeauna am beneficiat de informațiile de care avem nevoie pentru eficientizarea activității noastre în teritoriu.

O a treia problemă se referă la faptul că și Camera Auditorilor Financieri din România, organism profesional independent, face parte alături de celelalte organisme profesionale care ființează în țara noastră,

respectiv lichidatori, evaluatori, experți contabili ș.a.m.d., din profesia de economiști. Deci ne interesează faptul ca toate aceste organisme să nu funcționeze ca un scop în sine, ci întotdeauna să se raporteze prin activitatea pe care o desfășoară, prin cum se manifestă în eficientizarea activității beneficiarilor noștri.

Altă problemă se referă la faptul că ne aflăm acum, de la 1 ianuarie 2006, la o nouă structură a contabilității, și anume Directiva a 4-a și Directiva a 7-a, aprobate prin OMFP 1752, care modifică structura celor două planuri de conturi care au ființat până la 31 decembrie 2005, aprobate prin OMFP 306 și 94. De la 1 ianuarie 2006, avem o altă contabilitate, zic, și care vine și cu anumite precizări asupra cărora vreau să mă refer. Este vorba despre faptul că acele trei criterii de mărime, adică active, cifră de afaceri și număr de personal, unitățile care depășesc două din cele trei criterii întocmesc situațiile financiare anuale, adică cele cinci: bilanț, cont de profit și pierdere, capital propriu și trezorerie și celelalte note explicative, iar unitățile care îndeplinesc două din cele trei criterii până la valorile respective întocmesc situații financiare anuale simplificate, respectiv și bilanțul ca formular apare diferit, în sensul că bilanțul anual este diferit de bilanțul simplificat.

O altă prevedere pe care o are OMFP 1752 este aceea - și aici este problema asupra căreia vreau să mă opresc mai mult - că unitățile sau respectiv, persoanele juridice care întocmesc situații financiare simplificate, dacă doi ani consecutivi își modifică valorile respective, își modifică criteriile în sensul că se măresc valorile respective poate să treacă la situații financiare anuale. Și invers, situațiile financiare anuale pot deveni situații financiare simplificate. Aici, mă gândesc, lasă puțin o problemă de opțiune în sensul că multe unități o să încerce pe cât posibil să nu facă auditarea bilanțurilor pentru că, fac o paranteză, mi-a scăpat din vedere, o să fac precizarea că unitățile care întocmesc situații financiare anuale au și obligația auditării situațiilor financiare respective. Deci, aici este vorba, și s-ar putea ca multe din aceste unități să încerce niște stratageme, în sensul că dacă, la un moment dat, o unitate are niște criterii care o obligă la auditare, să împartă unitatea în două. Este o părere, sigur, și se întâmplă și acest lucru. Asupra acestei probleme cred că ar trebui să reflectăm, în sensul ca să devină o obligativitate, să se extindă baza de auditare asupra cât mai multor unități pentru că scăderea bazei de auditare face ca multe unități să nu fie auditate cu un organism independent cum este auditul și sigur să scape de anumite, cum să spun, analize care să scoată în evidență anumite deficiențe din unitățile respective. Asupra acestei probleme mă gândesc ca noi care lucrăm în acest domeniu să venim cu niște propuneri ca să îmbunătățim această situație în spiritul creșterii bazei de auditare a bilanțului, ca să nu lăsăm unitățile să aibă, cum se spune, interpretări din acest punct de vedere.“

Georgeta PETRE,
*director adjunct în
cadrul Ministerului
Finanțelor Publice*

„Aș vrea să fac unele clarificări vizavi de ceea ce domnul prof. Lambru a spus mai înainte. Reglementările contabile, într-adevăr, s-au modificat, dar prevederile din aceste reglementări sunt foarte clare cu privire la audit. Nu se pune problema existenței posibilității de opțiune cu privire la auditarea situațiilor financiare din partea societăților comerciale. Deci, regulile sunt foarte clare, sunt ferme și nu există opțiune. În plus, piața de audit cred că nu se va diminua, vor apărea și situații financiare conforme cu standardele internaționale de raportare financiară, care se vor implementa gradual în perioada următoare.“

Alexandru GROZA

„Domnule președinte, distinsă audiență. Azi e zi de sărbătoare, pentru că evaluăm munca făcută cu sudoare, efectuată de cei prezenți aici și reflectată în mod corespunzător în documentele prezentate, pe care le aprob. Au fost sintetice și la obiect. Personal, mă regăsesc și eu în rezultatele prezentate prin activitatea modestă pe care am încercat să o desfășor pe parcursul anului 2005.

Vreau să fac câteva propuneri. Prima propunere este tipărirea unui ghid pentru aplicarea IFRS. Să fie un ghid tipărit într-o carte mică, pe care auditorul să-l poată purta într-un buzunar, iar în celălalt buzunar să poată purta o carte de rugăciuni pentru a-i ajuta să facă față la noile probleme pe care le implică intrarea noastră în Comunitatea Europeană. A doua problemă pe care doresc să v-o supun atenției este că pe site-ul Ministerului Justiției s-au dat publicității modificările la Legea 31. Atunci când am discutat, toți am foarte entuziasmați că vom reuși să cotim puțin lucrurile în

favoroarea noastră. Din păcate, la poziția din lege cu privire la cenzori și audit statutar am rămas ca-n tren. Nu s-a făcut nici o propunere. De aceea, vă rog prin calitățile pe care le aveți dv. de manageri, conducători, și profit aici de prezența domnului ministru, pe care îl salut și îi doresc multă sănătate și sunt mândru de dumnealui că ne poartă cu cinste pe unde umblă, pentru că întotdeauna când mă întâlnesc cu cineva, vedeți, dumnealui este auditor, și mă mândresc cu dumnealui și cred că ar trebui să o facem toți. Deci, la poziția cenzori și audit financiar să introducem în loc de cenzori sintagma audit statutar, care de altfel a fost însușită și de Camera Auditorilor și terminologia este potrivită, care, precizez, să fie efectuată numai de experți contabili și auditori financiari pentru a câștiga și noi o pită pentru că suntem mulți și nu toți avem de lucru.

Și o ultimă propunere pe care doresc să v-o supun atenției. După cum ați observat, noi foarte mult ne-am dezvoltat și, în consecință, pentru a putea rezolva cu mai multă operativitate complexe probleme pe care le ridică auditul financiar și responsabilitățile sporite pe care le avem, la care a făcut referire și reprezentantul institutului scoțian, și îi mulțumesc pentru asta și pentru aprecierile făcute, să înființăm birouri regionale, pe structura regiunilor, pe structura regiunilor, fără personalitate juridică. Pentru a rezolva cu mai

multă operativitate, noi avem multe trebuințe, multe nelămuriri și este bine să putem să ne gestionăm și singuri uneori problemele, fără a subestima cu nimic activitatea desfășurată de Consiliu și de aparatul executiv.

Aș vrea să spun că pe parcursul ultimilor doi ani, firma pe care o reprezint, SC Gradient SRL și Groza Alexandru, auditor financiar, am beneficiat de controlul de calitate, unde, fără falsă modestie, am obținut note promițătoare, chiar bune spre foarte bune, și le mulțumesc celor care au venit și m-au ajutat să înțeleg și alte fenomene care, sincer recunosc, nu le-am avut în vedere, dar le promit că, după ce vom tipări aceste IFRS-uri, voi fi pe fază. Le doresc celor care au candidat să nu rămână supărați dacă nu vor reuși, căci va veni o zi când și noi vom izbuti.“

Eugen NICOLĂESCU

„În primul rând, noi stăm toți aici în calitate de auditori financiari și e singura noastră calitate. Pentru asta suntem aici. Suntem un organism profesional, funcțiile sunt trecătoare, astăzi sunt, mâine nu sunt, nu asta este problema. În urmă cu circa două luni și jumătate, trei luni, când știam deja că Ministerul Justiției lucrează pentru adoptarea, în cadrul Legii societăților comerciale, tot ceea ce înseamnă guvernanta corporativă, am hotărât să facem un colectiv și din partea Camerei Auditorilor Financiari, care să participe la lucrările de lucru pe care îl coordona Ministerul Justiției în calitate de titular de filă pentru adoptarea acestei reglementări. Colegii noștri au fost acolo, Consiliul a hotărât ce mandat să le dea și, din păcate, Ministerul Justiției nu a ținut cont de fiecare dată că opiniile noastre sunt justificate și corecte, mai ales. Drept pentru care, atunci când proiectul de lege, în forma în care Ministerul Justiției a considerat-o ca definitivă și care este pe site-ul Ministerului Justiției, a ajuns în Guvern, atunci am reușit să conving Guvernul și să le spun colegilor că fac o mare greșală dacă adoptă legea în această variantă. Drept pentru care, s-a anulat orice fel de decizie pe această lege până la 31 mai, urmând ca până atunci să avem în continuare discuții la nivel profesional și să o convingem pe doamna ministru Monica Macovei că experții domniei sale nu știu ce se întâmplă cu adevărat în practică și în viață și că trebuie să țină cont și de opiniile corporurilor profesionale. Și, ca atare, probabil că săptămâna viitoare, va fi o nouă întâlnire a grupului desemnat de Ministerul Justiției cu cei pe care noi am decis că ne vor reprezenta la nivelul Camerei Auditorilor, cu argumentele pe care noi le avem la dispoziție și cred că avem destul de multe argumente ca să convingem că acel capitol referitor la cenzori, audit intern, audit financiar trebuie rescris și trebuie altfel discutat, altfel adoptat. Eu cred că vom avea câștig de cauză, drept pentru care dați-ne încrederea dumneavoastră ca să ducem la capăt acest lucru.“

Auditul financiar în România, pregătit pentru aplicarea legislației europene!

În data de 22 mai 2006, președintele Camerei Auditorilor Financieri din România, prof.univ.dr. Ion Mihăilescu, a participat la un seminar privind „Dreptul Societăților Comerciale”, organizat de Camera de Comerț și Industrie a Municipiului București cu sprijinul TAIEX din cadrul Comisiei Europene.

TAIEX reprezintă Instrumentul pentru Asistență Tehnică și Schimb de Informații pentru Construirea capacității instituționale din cadrul Directoratului General pentru Extindere al Comisiei Europene. Scopul acestui instrument este de a oferi Noilor State membre, țărilor candidate și unităților administrative din Balcanii de vest, asistență tehnică pe termen scurt, în linie cu obiectivele generale ale Comisiei Europene, referitor la apropierea, aplicarea și implementarea legislației Uniunii Europene.

La seminar au participat și invitați din State membre ale Uniunii Europene, Mike Edbury, din cadrul Departamentului pentru Comerț și Industrie al Marii Britanii, și Maria Isabel Silva, din cadrul Ministerului Finanțelor, Consiliul pentru Standarde de Contabilitate, din Portugalia, care au prezentat stadiul actual în ceea ce privește implementarea acquisului comunitar din domeniul dreptului societăților comerciale în țările de unde provin. Un accent

deosebit s-a pus pe implementarea Directivelor a Patra și a Șaptea și a Regulamentului 1606 al Comisiei Europene, precum și pe implementarea noii Directive a Opta privind auditul statutar al conturilor anuale și consolidate, recent aprobată, cea care va da naștere unor schimbări cu un impact deosebit asupra profesiei contabile.

Din partea română, Anișoara Ujică, director al Departamentului juridic al Oficiului Național al Registrului Comerțului, a prezentat stadiul proiectului de modificare a Legii 31/1990 privind societățile comerciale, proiect care are ca obiectiv introducerea în legislația română principiile de guvernare corporativă elaborate de Organizația Economică pentru Comerț și Dezvoltare (OECD), dar și alinierea acestora cu prevederile celor șase directive europene din domeniul dreptului societăților comerciale.

De un interes deosebit s-a bucurat prezentarea făcută de Georgeta Petre, director adjunct în cadrul Direcției pentru reglementări Contabile din Ministerul Finanțelor Publice și membru al Consiliului Camerei Auditorilor Financieri din România, care a arătat că s-a realizat conformitatea legislației române din domeniul contabilității și auditului cu Directivele a Patra, a Șaptea și a Opta ale Uniunii Europene.

În continuare, Ion Mihăilescu, președintele Camerei Auditorilor

Financieri din România, a prezentat stadiul actual de dezvoltare a profesiei de audit din România, subliniind că profesioniștii din domeniul auditului aplică Standardele Internaționale de audit, asigurare și controlul calității elaborate de IFAC. În prezentarea sa, președintele CAFR a pus, de asemenea, un accent deosebit pe importanța controlului calității activității de audit și pe pregătirea profesională continuă a auditorilor financieri.

În final, alături de Georgeta Petre, din cadrul Ministerului Finanțelor Publice, și de Marin Toma, președintele Corpului Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România, președintele CAFR, prof.univ.dr. Ion Mihăilescu, a prezentat importanța parteneriatului public-privat în reforma sistemului contabil și de audit din România.

Dezbaterile și prezentările din cadrul acestui seminar au scos în evidență importanța adoptării Standardelor Internaționale de Contabilitate și a Standardelor Internaționale de Audit și Asigurare pentru îmbunătățirea calității raportărilor financiare, precum și costurile și beneficiile adoptării acestor standarde atât pentru entitățile economice, cât și pentru interesul public, în general, interes public în apărarea căruia profesia de audit joacă un rol esențial, așa cum au demonstrat-o și evoluțiile recente la nivel european și mondial.

Cornelia STĂNESCU

audit FINANCIAR

Apariții editoriale

Auditul situațiilor financiare în entitățile economice

Într-o pauză a lucrărilor Conferinței Naționale a Auditorilor Financiar s-a lansat cartea:

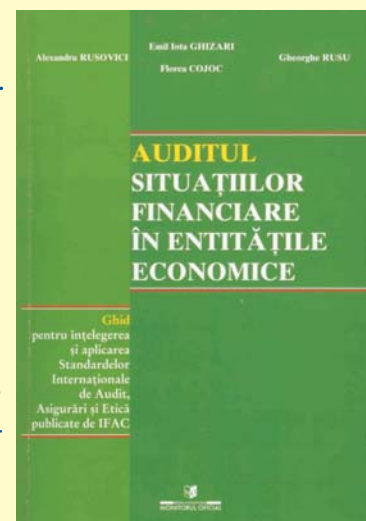
„**AUDITUL SITUAȚIILOR FINANCIARE ÎN ENTITĂȚILE ECONOMICE**”, apărută în Editura Economică.

Autori: **Emil IOTA GHIZARI, Alexandru RUSOVICI, Gheorghe RUSU** și regretatul **Florea COJOC**

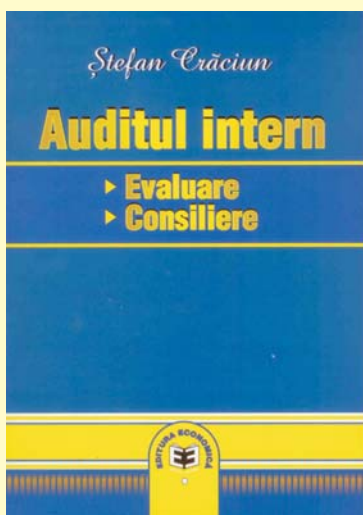
Lucrarea este structurată în patru segmente:

- Partea I - Principii generale și responsabilități - în care un număr mai mare de pagini a fost alocat conduitei de etică profesională, parametrilor noi, mai cuprinzători de constatare a fraudei și erorii, precum și modificărilor pe care le produce auditul intern și guvernanta corporativă în actul conducerii și al auditului financiar.
- Partea a II-a -Riscurile, evaluarea riscurilor și probele de audit, împreună cu un volum important de informații de contabilitate și audit privind valoarea justă, instrumentele financiare derivate și raportările în conformitate cu IFRS.
- Partea a III-a - Comunicarea financiară și auditul raportărilor (în IFRS)
- Partea a IV-a - Auditul fluxurilor economice și financiare

Noua lucrare, redactată în coordonarea Camerei Auditorilor din România, se constituie într-un „GHID PENTRU ÎNȚELEGEREA ȘI APLICAREA STANDARDDELOR INTERNAȚIONALE DE AUDIT, ASIGURĂRI ȘI ETICĂ PUBLICE DE IFAC ”.

Apariții editoriale

Auditul intern Evaluare • Consiliere

Autorul acestei lucrări, apărute în Editura Economică, Ștefan CRĂCIUN, specialist cu vastă experiență practică în domeniu, precizează încă de la bun început că în problematica „Auditului intern“ sunt încă multe întrebări și mai ales opinii, uneori contradictorii.

În context, se dezvoltă cu competență și profunzime valențele internaționale ale auditului intern, ca o preocupare de ordin prioritar. În acest domeniu autorul evidențiază, considerația și respectul pentru I.I.A. – Institute of Internal Auditors, dar în același timp și faptul că și în țara noastră avem profesioniști capabili să demonstreze cum este mai bine să fie organizat și desfășurat auditul intern.

Relevantă este preocuparea autorului de a aborda noi dezvoltări ale conținutului activității de audit intern, atunci când, pornind tocmai de la standardele și recomandările organismelor internaționale, argumentează că ambele componente ale funcției de audit intern, adică cele de evaluare și consiliere, cel puțin până în prezent nu sunt reglementate ca atare în România. Într-un capitol distinct este prezentat cadrul orientativ de obiective privind auditul intern. Autorul sesizează că în ceea ce privește obiectivele concrete ale auditului intern, acestea lipsesc „cu desăvârșire“ atât din normele I.I.A., cât și din „panoplia“ și așa săracă a auditului intern din România. În final, se realizează o interesantă analiză comparativă a problemelor care rezultă din dispozițiile legale privind auditul financiar și auditul public intern.

